

OYUN Dizisi : 2

HAROLD PINTER

DOĞUMGÜNÜ PARTİSİ

OYUN

Türkçesi : Memet Fuat

ÖZDEMİR NUTKU
Kitaplığı ve Belgeleri

de yayınevi

BİRİNCİ BASKI : KASIM 1965

Bu eserin Türkiye'de yayımlanma izni Actac Ltd.'in
Türkiye temsilcisi Copyright Ajansı'ndan satın
alınmıştır.

DOĞUMGÜNÜ PARTİSİ

(The Birthday Party)

Kişiler :

- PETEY, altmışlık bir adam*
- MEG, altmışlık bir kadın*
- STANLEY, kırka yaklaşmış bir adam*
- LULU, yirmilik bir genç kız*
- GOLDBERG, ellilik bir adam*
- MCCANN, otuzluk bir adam*

Perde 1 Bir yaz sabahı

Perde 2 O günün akşamı

Perde 3 Ertesi sabah

ÖZDEMİR NUTKU
KİTAPLIĞI ve BELGELİĞİ

BİRİNCİ PERDE

Bir kıyı kasabasında bir evin oturma odası. Solda, önde, hole açılan bir kapı. Solda, arkada, arka kapı ile küçük bir pencere. Arka ortada mutfaka açılan delik. Arkada, sağda, mutfak kapısı. Ortada bir masa ile sandalyeler.

PETEV soldaki kapıdan elinde bir gazeteyle girer; masanın başına gelip oturur. Okumaya başlar. - MEC'in sesi mutfaka açılan delikten duyulur.

MEG. Sen misin, Petey?

Sessizlik.

Petey, sen misin ?

Sessizlik.

Petey?

PETEV. Ne var?

MEG. Sen misin?

PETEV. Evet, benim.

MEG. Ne dedin? (Yüzü görünür delikten.) Döndün mü?

PETEV. Evet.

MEG. Kahvaltın hazır. (Yok olur, sonra gene görünür delikten, bir tabak «cornflakes» uzatır.) İşte.

PETEV kalkıp tabağı alır onun elinden, masaya gelip oturur, gazeteyi tek eliyle tutar, bir yandan okurken bir yandan da kahvaltısını yemiye başlar. MEG mutfak kapısından girer.

Güzel mi?

PETEV. Çok güzel.

MEG. Biliyordum güzel olduğunu. (Masanın başına oturur.) Gazeteni aldın mı?

6

PETEV. Evet.

MEG. İyi mi haberler?

PETEV. Kötü değil.

MEG. Ne diyor?

PETEV. Fazla bir şey yok.

MEG. Ne güzel şeyler okumuştun dün bana.

PETEV. Evet, yaa, daha okumadım bunu.

MEG. İyi bir şey varsa bana da oku, olur mu?

PETEV. Olur.

Sessizlik.

MEG. Çok mu çalıştın bu sabah?

PETEV. Hayır. Eski sezlongları yığdım bir yana. Azıcık da temizlik yaptım.

MEG. Güzel mi dışarı?

PETEV. Çok güzel.

Sessizlik.

MEG. Stanley kalkmadı mı?

PETEV. Bilmem. Kalktı mı?

MEG. Bilmiyorum. Aşağı indiğini görmedim.

PETEV. E öyleyse, kalkmamıştır.

MEG. Sen de görmedin mi?

PETEV. Daha yeni geldim ben.

MEG. Uyuyor demek.

Çevresine bakılır, ayağa kalkar, büfeye gidip bir çekmecedan bir çift çorap, ütü, iğne alır, gene masaya gelir.

Bu sabah kaçta çıktın dışarı, Petey?

PETEV. Her zamanki gibi.

MEG. Karanlık mıydı?

PETEV. Hayır, aydınlıktı.

MEG. (Çorabın deliğini örmeye başlar.) Ama bazı sabahlar karanlıkta çıkıyorsun.

PETEV. Kışın o.

MEG. Him, kışın.

PETEV. Evet, kışın daha geç aydınlanıyor ortalık.

7

MEG. Hun.

Sessizlik.

Ne okuyorsun?

PETEY. Birinin çocuğu olmuş.

MEG. Aa, demel! Kimin?

PETEY. Bir kızın.

MEG. Kimin, Petey, kimin?

PETEY. Sanmıyorum tanıyacağın.

MEG. Adı nedir?

PETEY. Lady Mary Splatt.

MEG. Tanımıyorum.

PETEY. Evet.

MEG. Neymiş çocuk?

PETEY. (*Gazeteyi inceltiyerek.*) Şeey — bir kız.

MEG. Oğlan değil demek?

PETEY. Değil.

MEG. Aah, yazık. Ne üzülürdüm kim bilir! Küçük bir oğlum olsa çok daha fazla sevinirdim ben.

PETEY. Küçük bir kız da iyidir.

MEG. Ben çok daha fazla sevinirdim küçük bir oğlum ol-

sa.

Sessizlik... Cansız.

Güzel mi dışarı?

PETEY. Evet güzel bir gün.

MEG. Güneşli mi?

PETEY. Evet.

MEG. Stanley kıyıda bir yürüyüşe çıkarsa beni. Son ne zaman gitmiştim deniz kıyısına? Niye söylemiyorsun

Stanley'e, beni bir gün yürüyüşe çıkarmasını, Petey?

PETEY. Sen kendin niye söylemiyorsun?

MEG. Hayır. Sen söyle.

Sessizlik.

Ne çok yırtıyor çoraplarımı.

PETEY. Niye? Haftanın yarısını yatakta geçiriyor.

MEG. Kalkmış olmalı bu çocuk. Neden kalkmıyor? Kaç,

8

saat?

PETEY. On buçuk var.

MEG. İnmiş olmalıydı aşağı. Geç kaldı kahvaltuya.

PETEY. (*Cornflakes için.*) Bitirdim.

MEG. Güzel miydi?

PETEY. Çok güzel.

MEG. Başka bir şey daha var sana.

PETEY. İyi.

Kadın kalkar, adamın tabağını alıp mutfaka gider. İçinde yağda kızarmış iki dilim ekme olan bir tabakla delikten görünür.

MEG. İşte, al, Petey.

Adam kalkıp tabağı alır, nedir diye bakar, masadaki yerine oturur. MEG girer.

Güzel mi?

PETEY. Daha tatmadım.

MEG. Anlamadım ne olduğunu tabii.

PETEY. Yok, anladım.

MEG. Ne öyleyse?

PETEY. Yağda kızarmış ekme.

MEG. Tamam.

Adam yemiye başlar.

PETEY. Et yok muydu üstüne?

MEG. Kalmadı.

PETEY. Haa.

MEG. Gideceğim alışverişe bakalım.

Adamın ytişine bakar.

PETEY. Çok güzel.

MEG. Biliyordum beğeneceğini.

PETEY. (*Kadına dönerek.*) Ha, Meg, iki adam geldi dün gece kumsalda yanıma.

MEG. İki adam mı?

PETEY. Evet. Birkaç geceliğine alabilir misiniz 'bizi diye sordular.

MEG. Almak mı? Buraya mı?

9

PETEY. Evet.

MEG. Kaç adam?

PETEY. İki.

MEG. Ne dedin?

PETEY. Ee, bilmem dedim ben. Gelip bir bakanz dediler onlar da.

MEG. Gelecekler mi?

PETEY. Ee, öyle dediler.

MEG. Bizim için bir şey duymuşlar mı, Petey?

PETEY. Duymuş olmalılar.

MEG. Evet, duymuş olmalılar. Buranın çok iyi bir pansiyon olduğunu duymuş olmalılar. Listede adı var bu evin.

PETEY. Var.

MEG. Biliyorum, var.

PETEY. Bugün gelirler her halde. Alabilecek misin?

MEG. Aa, o güzelim odayı veririm onlara.

PETEY. Hazır odan var mı?

MEG. Koltuklu oda hazır bir gelen olursa diye

PETEY. Emin misin?

MEG. Evet, onu veririm bugün gelirlerse.

PETEY. İyi.

Çorapları, yünü, iğneyi götürüp büfenin çekmesine koyar.

MEG. Gidip uyandırırım şu çocuğu.

PETEY. Yeni bir tiyatro geliyor Palace'a.

MEG. Limana mı?

PETEY. Hayır. Palace'a, kasabada.

MEG. Limanda olsa Stanley de katılırdı.

PETEY. Düpedüz tiyatro bu, öyle değil.

MEG. Ne demek istiyorsun?

PETEY. Dans, şarkı filân yok.

MEG. Ne yapıyorlar öyleyse?

PETEY. Konuşuyorlar sadece.

Sessizlik.

MEG. Haa.

PETEY. Sen şarkı istersin, hı, Meg?

MEG. Piyanoyu severim ben. Stanley'i seyretmiye bayırdım çalarken. Şarkı söyleyemezdi o tabii. (*Kapıya bakarak.*) Gidip sesleneyim su çocuğa.

PETEY. Çayımı götürmedin mi yukarı?

MEG. Götürmez olur muyum, hep götürürüm. Ama çok oldu götüreli.

PETEY. İçti mi?

MEG. İçirdim. Bekledim başında. Kaldırmaya da uğraştım. Ama kalkmadı, maymun. Sesleneyim şuradan. (*Kapıya gider.*) Stan! Stan! (*Dinler.*) Stan! Aşağı inmezsen zorla gelip indireceğim sonra seni! Geliyorum bak! Üç kadar sayıyorum! Bir! İki! Üç! Geliyorum yukarı! (*Çıkar, üst kata gider.* Kısa bir süre sonra, *STANLEY'in bağrımları, MEG'in çılgın kahkahaları duyulur. PETEY tabağını mutfağın deliğine götürür. Bağrımlar. Kahkahalar. PETEY gelip masanın başına oturur. Sessizlik. MEG girer.*) Geliyor. (*Soluk soluğadır, saçlarını düzeltir.*) Hemen gelmezsen kahvaltı vermiyeceğim dedim.

PETEY. Bu yetti, ha?

MEG. Getireyim kahvaltısını.

MEG mutfağa gider. PETEY gazete okur. STANLEY girer. Traş olmamış, sırtında pijamasının ceketi, gözüküklü. Masanın başına oturur.

PETEY. Günaydın, Stanley.

STANLEY. Günaydın.

Sessizlik. Elinde bir kase cornflakes ile MEG girer, kaseyi masanın üstüne bırakır.

MEG. Sonunda geldi aşağı, ha? Sonunda indi kahvaltuya. Ama kahvaltı vermemeli ki, değil mi, Petey? (*STANLEY cornflakes'e bakar.*) İyi uyudun mu?

STANLEY. Hiç uyuyamadım.

MEG. Hiç uyuyamadın mı? Duyuyor musun, Petey? Kah-

valtını yiyemeyecek kadar yorgun musun yoksa? Haydi uslu bir çocuk gibi ye bakalım. Haydi.

STANLEY *yemiye başlar.*

STANLEY. Dışarı nasıl bugün?

PETEY. Çok güzel.

STANLEY. Sıcak mı?

PETEY. Ee, tatlı bir esinti var gene.

STANLEY. Soğuk mu?

PETEY. Yok, yok, soğuk sayılmaz.

MEG. (*Cornflakes için.*) Nasıl, beğendin mi, Stan?

STANLEY. Çok kötü.

MEG. Bu mu? Bu güzelim şey? Yalancı, küçük bir yalancısın sen. Uykusunu açar, canlılık verir insana bu. Yazıyor üstünde. Yataktan geç kalkanlar için bire bir diyor.

STANLEY. Süt ekşimiş.

MEG. Hiç de değil. Petey yedi az önce, yemedin mi, Petey?

PETEY. Evet.

MEG. Gördün mü?

STANLEY. Peki, sonra ne var, ona geçelim.

MEG. Daba birincisini bitirmeden ikincisini istiyorsun!

STANLEY. Sıcak bir şey yok mu?

MEG. Ee, ben de vermiyeceğim işte.

PETEY. Haydi, bekletme.

MEG. (*Masanın yanına oturur, sağa.*) Vermiyeceğim.

Sessizlik.

STANLEY. Kahvaltı yok anlaşılır.

Sessizlik.

Ben de bütün gece rüyasını görmüştüm sabah yiyeceklerimin.

MEG. Uyumadım diyordun az önce.

STANLEY. Uyanık rüya. Bütün gece. Sonra da bana hiçbir şey vermiyorsun. Masada bir ekmeğin kırıntısı bile yok.

Sessizlik.

Evet, anlaşılır kıydaki o süslü otellerden birine gitmem gerekecek.

MEG. (*Hızla kalkarak.*) Oralarda buradakinden daha iyi kahvaltını zor bulursun sen.

Mutfağa gider. STANLEY *gerine gerine esner.* MEG *bir tabakla delikten görünür.*

Al bakalım. Bunu beğeneceksin.

PETEY *kalkıp tabağı alır, masaya getirir, STANLEY'in önüne koyar, oturur.*

STANLEY. Nedir bu?

PETEY. Yağda kızarmış ekmeğin.

MEG. (*Girerken.*) Ne olduğunu anlamadım tabii.

STANLEY. Yok, anladım.

MEG. Nedir?

STANLEY. Yağda kızarmış ekmeğin.

MEG. Anladı.

STANLEY. Eşsiz bir sürpriz.

MEG. Aklına gelmemiştin hiç, değil mi?

STANLEY. Ucundan bile geçmemiştin.

PETEY. (*Kalkarken.*) Eh, ben gidiyorum.

MEG. Çalışmaya mı?

PETEY. Evet.

MEG. Çayın! Çayını içmedin!

PETEY. Kalsın. Geç oldu artık.

MEG. Hazır içerde.

PETEY. Zararı yok. Hoşça kal. Hoşça kal, Stan.

STANLEY. Güle güle.

PETEY çıkar, soldan.

Çıh, çıh, çıh, çıh.

MEG. (*Kendini savunarak.*) Ne demek istiyorsun?

STANLEY. İyi bir karı değilsin.

MEG. Hiç de değil. Kim demiş kötüyüm diye?

STANLEY. Kocasına bir fincan çay bile yapmamak. Korkunç.

MEG. O bilir benim kötü btr karı olmadığımı.

STANLEY. Ekşimiş süt veriyor adama.

MEG. Değil ekşimiş.

STANLEY. Utanılacak bir şey.

MEG. Hem sen kendi işine baksana. (STANLEY yer.)

Benden iyi karı bulmak pek öyle kolay değil sandığın kadar, onu da söyleyeyim. Çok güzel bir evim var, üstelik de tertemiz tutuyorum.

STANLEY. Kiim!

MEG. Evet! Her yerde bilirler bu evi, misafirlerimin tam aradıkları gibi, çok iyi bir pansiyon.

STANLEY. Misafirlerin? Ben buraya geldiğimden beri kaç tane misafirin oldu biliyor musun?

MEG. Kaç tane?

STANLEY. Bir tek.

MEG. Kim?

STANLEY. Ben! Tek misafirin ben'im.

MEG. Yalan söylüyorsun. Listede adı var bu evin.

STANLEY. Var tabii. Olmaz olur mu!

MEG. Var, biliyorum.

STANLEY tabağını ileri sürer, gazeteyi alır.

Güzel miydi?

STANLEY. Ne?

MEG. Yağda kızarmış ekmek.

STANLEY. Yıvışık bir şey.

MEG. Söyleme o kelimeyi.

STANLEY. Hangi kelimeyi.

MEG. O söylediğini.

STANLEY. Ne, yıvışık mı — r

MEG. Söyleme!

STANLEY. Niye, nesi var?

MEG. Evli bir kadına söylenmez o kelime.

STANLEY. Öyle mi?

MEG. Evet.

STANLEY. Hiç duymamıştım.

MEG. Ama doğru.

STANLEY. Kim söyledi sana bunu?

MEG. Bırak şimdi.

STANLEY. Eeh, evli bir kadına da söyleyemedikten sonra kime söyleyecekmiz bu kelimeyi?

MEG. Kötüsin çok.

STANLEY. Bir çay olsa!

MEG. Çay mı istiyorsun? (STANLEY gazete okur.) Lütfen, de.

STANLEY. Lütfen.

MEG. Özür dile önce.

STANLEY. Özür dilerim önce.

MEG. Hayır. Yalnızca, özür dilerim, de.

STANLEY. Yalnızca özür dilerim!

MEG. Seni iyi bir dövmele ki şöyle kayışla...

Masadan tabağı alır, yanından geçerken STANLEY'in saçını karıştırır. STANLEY bir ses çıkararak onun kolunu iter. MEG mutfaka gider. STANLEY gözlüğünün altından gözlerini ovuşturur, gazeteyi alır, MEG girer.

Çaydanlığı getirdim.

STANLEY. (Dalgın.) Sen olmasan ne yapardım bilmiyorum.

MEG. Değmez sentin için ya, neyse.

STANLEY. Niye değmesin?

MEG. (Çay koyarken, cilveli.) Haydi, haydi. Neler diyor-sun bana!

STANLEY. Ne zamandan beri çaydanlığım içinde bu çay?

MEG. Taze çay ol! Taptaze.

STANLEY. Çay değil bu. Salçal!

MEG. Ne salçası!

STANLEY. Bırak canım! Yıvışık eski çamaşır torbası, sen del!

MEG. Değilim işte! Hem öyle olsam da bunu söylemek sana düşmez!

STANLEY. Öyleyse bir erkeğin yatak odasına gelip onu uyandırmak da sana düşmez!

MEG. Stanny! Hoşuna gitmiyor mu sabahları çay içmek — sana getirdiğim çay?

STANLEY. Ben içmem bu bulaşık suyunu. Hiç kimse söylemedi mi sana çaydanlığı ısıtmak gerektiğini?

MEG. Babam olsaydı bana böyle hakaret etmene izin vermezdi.

STANLEY. Baban mı? O da kim, o da nerden çıktı şimdi?

MEG. Şikâyet ederdi seni.

STANLEY. (Uykulu.) Sana hakaret eder miyim ben, Meg? Ben böyle korkunç bir şey yapabilir miyim?

MEG. Yaptım işte.

STANLEY. (Başını ellerinin arasına alır.) Ooh, Tanrım, çok yorgunum.

Sessizlik. MEG büfeye gidip bir toz bezi çıkarır, gevşek gevşek odanın tozunu almaya koyular, STANLEY'i seyrederek bir yandan. Masaya gelir, tozunu alır.

Bırak şu masayı!

Sessizlik.

MEG. Stan?

STANLEY. Ne?

MEG. (Utangaç.) Ben gerçekten yuvşık mıyım?

STANLEY. Hem de nasıl! Ha nezle olmuşum, ha sen!

MEG. Neler söylüyorsunuz!

STANLEY. (Sert.) Bak, niye temizlemiyorsun şurayı! Domuz ahır gibi. Bir şey daha, ya benim odam? Süprülecek. Kağıtları değiştirecek. Hiçbirini yaptığım yok. Yeni bir oda gerek bana!

MEG. (Duygulu. STANLEY'in kolunu okşuyarak.) Ah, Stan, çok güzel bir oda o. Çok güzel günler geçirdim ben o odada.

STANLEY tiksintiyle çeker kolunu, ayağa kalkar, soldaki kapıdan hızla çıkar. MEG çaydanlığı, adamın

fincanını alıp deliğe götürür. Sokak kapısı çarpar. STANLEY döner.

MEG. Güneşli mi hava? (STANLEY pencereye gider, pijamasının cebinden sigara ile kibrit çıkarır, yakar.) Ne içiyorsun, Stan?

STANLEY. Sigara.

MEG. Bana da verir misin bir tane?

STANLEY. Hayır.

MEG. Seviyorum sigarayı. (STANLEY pencerenin önünde sigarasını içer. MEG arkasına gidip ensesini gıcıklar.) Gıdı gıdı.

STANLEY. (İterek.) Çekil yanından.

MEG. Dışarı mı çıkacaksın?

STANLEY. Seninle çıkmam.

MEG. Ben çarşıya gideceğim şimdi.

STANLEY. Git.

MEG. Yalnız kalacaksın, bir başına.

STANLEY. Ben mi?

MEG. İhtiyar Meg'in olmayacak yanında. O iki adam için bir şeyler almam gerekiyor.

Sessizlik. STANLEY yavaşça başını kaldırır. Arkasına dönmeden konuşur.

STANLEY. Hangi iki adam?

MEG. Misafir bekliyorum.

STANLEY döner.

STANLEY. Ne?

MEG. Bilmiyordun bunu, değil mi?

STANLEY. Ne diyorsun?

MEG. Petey'e sormuş iki adam birkaç geceliğine gelip kalabilir miyiz sizin evde diye. Onları bekliyorum. (Toz bezini alıp masanın örtüsünü silmeye koyular.)

STANLEY. İnanmıyorum.

MEG. Doğru ama.

STANLEY. (Ona doğru gelerek.) Şaka ediyorsun.

MEG. Petey söyledi bu sabah.

STANLEY. (*Stıgarasını çiğniyerek.*) Ne zaman? Ne zaman görmüş onları?

MEG. Dün gece.

STANLEY. Kimmişler?

MEG. Bilmiyorum.

STANLEY. Adlarını söylemedi mi?

MEG. Hayır.

STANLEY. (*Odada dolaşır.*) Buraya? Buraya gelmek istemişler?

MEG. Evet, buraya. (*Saçlarından bigudileri çıkarır.*)

STANLEY. Niye?

MEG. Listede adı var bu evin.

STANLEY. Ama kim bunlar? Yani, niye...?

MEG. Geldikleri zaman anlarsın.

STANLEY. (*Kesin.*) Gelmiyecekler.

MEG. Neden gelmesinler?

STANLEY. (*Hızlı.*) Sana, gelmiyecekler diyorum. Dün gece niye gelmediler, geleceklerse?

MEG. Karanlıkta bulamadılar belki burayı. Kolay değil karanlıkta bulmak bu evi.

STANLEY. Gelmiyecekler. Unut bunu. Yanlış bir şey bu. Yanlış bir şey. (*Masanın başına oturur.*) Çayım nerede?

MEG. Kaldırdım. İstemem dedin ya!

STANLEY. Ne demek kaldırdım? Ha?

MEG. Kaldırdım.

STANLEY. Neden kaldırıyorsun?

MEG. İstemem dedin!

STANLEY. Kim dedi istemem?

MEG. Sen dedin!

STANLEY. Nasıl kaldırırsın sen benim çayımı?

MEG. İçmiyecektin.

STANLEY *kadına bakar.*

STANLEY. (*Sessizce.*) Kiminle konuştuğunu sanıyorsun?

MEG. (*Kararsız.*) Ne?

18

STANLEY. Buraya gel.

MEG. Ne demek istiyorsun?

STANLEY. Buraya gel.

MEG. Hayır.

STANLEY. Bir şey soracağım. (*MEG sınırlı sınırlı kıpırdanır. Çitmez adamın yanına.*) Gel diyorum. (*Sessizlik.*) Peki öyleyse. Buradan da sorabilirim. (*Düşüne düşüne.*) Söyleyin bana, Mrs Boles, benimle konuşurken, karşınızda kimin bulunduğunu hiç kendi kendinize sordunuz mu? Hmm?

Sessizlik. STANLEY *inler, vücudu öne doğru kıvrır, başı ellerinin arasına düşer.*

MEG. (*Sessizce.*) Kahvaltını beğendin mi, Stan? (*Masaya yaklaşır.*) Stan? Ne zaman piyano çalacaksın gene? (*STANLEY hırıltı gibi bir ses çıkarır.*) Eskisi gibi? (*STANLEY gene o sesi çıkarır.*) Seni seyredirdim piyano çalarken. Ne zaman çalacaksın gene?

STANLEY. Çalamam, değil mi?

MEG. Niye çalamıyasın?

STANLEY. Piyanom yok.

MEG. Hayır. Çalıştığın zamanki gibi diyorum. O piyanoda.

STANLEY. Haydi git alışverişe.

MEG. Ama iş bulursan buradan gitmen şart değil, değil mi? Limanda çalabilirsin.

STANLEY *kadına bakar, sonra çalınmış konuşur.*

STANLEY. Ben ... m ... ben bir iş teklifi aldım bile.

MEG. Ne?

STANLEY. Evet. Bir iş var ama, düşünüyorum bakalım.

MEG. Yok öyle bir şey.

STANLEY. Hem de iyi bir iş. Bir gece kulübü. Berlin'de.

MEG. Berlin mi?

STANLEY. Berlin. Bir gece kulübü. Piyano çalacağım.

İnanılmaz bir ücret. Her şey onlardan.

MEG. Ne kadar sürecek?

19

STANLEY. Berlin'de kalmıyacağız. Oradan Atina'ya gideceğiz.

MEG. O ne kadar sürecek?

STANLEY. Evet. Sonra uçakla doğru ... ıı ... neydi adı....

MEG. Neresi?

STANLEY. İstanbul. Zagrep. Vladivostok. Bir dünya turu.

MEG. (Masanın yanına oturarak.) Daha önce çalışmış mıydın oralarda?

STANLEY. Çalışmış mıydım? Dünyanın her yanında piyano çaldım ben. Her yerde. (Sessizlik.) Konser de verdim bir kere.

MEG. Konser mi?

STANLEY. (Düşünceli.) Evet. Hem de iyi bir konser. Herkes oradaydı o gece. Hepsi oradaydı. Büyük bir başarı oldu. Evet. Bir konser. Lower Edmonton'da.

MEG. Ne giymiştin?

STANLEY. (Kendi kendisine.) Eşsiz bir çalışma vardı. Hiç benzeri olmıyan bir çalış. Hep geldiler bana. Hep gelip gelip teşekkür ettiler. Şampanya içtik o gece, istediğin kadar. (Sessizlik.) Babam bile gelecekti beni dinlemeye. Bir kart attım. Ama gelemezdi. Hayır, adresi unuttum, o yüzden. (Sessizlik.) Evet. Lower Edmonton. Ondan sonra, biliyor musun ne yaptılar? Doğradılar beni. Parça parça. Hepsi önceden düzenlenmişti, hepsi hazırlanmıştı önceden. İkinci konserim. Başka bir yerde. Kışın. Gittim çalmak için. Gittim baktım, salon kapalı, bütün kepenkler indirilmiş, tek bir kapıcı bile yok. Kilitlemişler. (Gözlüğünü çıkarıp pijamasının ucuna siler.) Sımsıkı. Sımsıkı kapamışlar her yanı. Bunu kimin yaptığını öğrenmek isterdim. (Acı bir sesle.) Peki, Jack, siz ne dersiniz! Karşılarda diz çökmemi istiyorlar. Öğütlerinizi dinliyeceğim... haftanın her günü olabilir. (Gözlüğünü takar, yerleştirir,

sonra MEG'e bakar.) Şuna bak. Kurmuş bir kek parçasısın sen, değil mi? (Ayağa kalkıp masanın öbür yanındaki MEG'e doğru eğilir.) Tıpkı, değil mi?

MEG. Hiçbir yere gitme, Stan. Burada kal. Burası daha iyi senin için. İhtiyar Meg'inden ayrılmı. (STANLEY'inliyerek masanın üstüne yatar.) Kendini iyi hissetmiyor musun bu sabah, Stan? Bir yere mi gittin yoksa bu sabah?

STANLEY toparlanır, ağır ağır doğrulur, yüzünü kadına dönüp alçak sesle, önemli bir şey söyler gibi konuşur.

STANLEY. Meg. Biliyor musun?

MEG. Neyi?

STANLEY. Duydun mu en son — ?

MEG. Hayır.

STANLEY. Duymuşsundur.

MEG. Duymadım.

STANLEY. Söyliyeyim mi?

MEG. Ne en son?

STANLEY. Duymadın mı?

MEG. Hayır.

STANLEY. (İlerliyerek.) Bugün geliyorlar.

MEG. Kim?

STANLEY. Hem de bir yük arabasıyla.

MEG. Kim?

STANLEY. Biliyor musun ne var o yük arabasının içinde?

MEG. Ne?

STANLEY. Bir el arabası.

MEG. (Heyecanlı.) Olamaz.

STANLEY. Olur, olur.

MEG. Yalan söylüyorsun.

STANLEY. (MEG'e yaklaşılarak.) Koca bir el arabası. Yük arabası durunca içinden onu indirecekler, bahçedeki yoldan eve doğru, el arabasıyla, sonra da ön kapıyı vuracaklar.

MEG. Vurmayacaklar.
STANLEY. Birini arıyorlar.
MEG. Hayır.
STANLEY. Birini arıyorlar. Bilinen biri.
MEG. (Boğuk sesle.) Hayır, aramıyorlar.
STANLEY. Söyliyeyim mi kimi aradıklarımı?
MEG. Hayır!
STANLEY. İstemiyor musun söylememi?
MEG. Yalancının birisin sen!

Birdenbire ön kapı vurulur. MEG süründürcestine STANLEY'in yanından geçip alışveriş torbasını alır. Kapı bir daha vurulur. MEG çıkar. STANLEY onun çıktığı kapıya yanaşıp dışarıyı dinler.

SES. Günaydın, Mrs. Boles. Geldi.
MEG. Aa, geldi mi?
SES. Evet, şimdi geldi.
MEG. Hu, bu mu?
SES. Evet, hemen götüreyim dedim.
MEG. Güzel mi?
SES. Çok güzel. Nereye koyayım?
MEG. Şey, ben... (Fısıltılar.)
SES. Hayır, tabii... (Fısıltılar.)
MEG. Peki, ama... (Fısıltılar.)
SES. Olur... (Fısıltılar.) Güle güle, Mrs Boles.
STANLEY hızla masanın yanına gelip oturur. LULU girer.

LULU. Oo, merhaba.
STANLEY. Merhaba.
LULU. Bunu buraya bırakmak istiyordum da...
STANLEY. Bırakın. (LULU büfeye gider, elindeki kâğıt yuvarlak paketi bırakır.) Kocaman bir şey.
LULU. Dokunmayın sakın.
STANLEY. Niye dokunayım?
LULU. Eh, işte, dokunmayın da, her neyse.
STANLEY. Otursanıza, bir dakika.

LULU sahnenin arkasına doğru yürür.
LULU. Niye açmıyorsunuz kapıyı? Çok havasız içersi.
Arka kapıyı açar.
STANLEY. (Kalkarak.) Ne diyorsunuz? Daha bu sabah dezenfekte ettim her yanı.
LULU. (Kapıda.) Ooh, burası iyi.
STANLEY. Yani inanmıyor musunuz bana?
LULU. Ne?
STANLEY. İnanmıyor musunuz bu sabah her yanı Detol'le ovduğuma?
LULU. Kendinizi de mi ovdunuz yoksa?
STANLEY. Saat altı buçukta denizdeydim ben.
LULU. Öyle mi?
STANLEY. Otursanıza.
LULU. Bir dakika.
LULU oturur, bir pudralık çıkarıp burnunu pudralar.
STANLEY. O pakette ne olduğunu söylemeyecek misiniz bana?
LULU. Nereden çıkardınız bildiğimi?
STANLEY. Bilmiyor musunuz?
LULU. Bilmiyorum demedim.
STANLEY. (Övünerek.) Ee, bilmiyorsanız bana nasıl söyleceksiniz ne olduğunu içinde?
LULU. Söylemeyeceğim ki!
STANLEY. Bence yağmur yağacak bugün, ya sizce?
LULU. Niye traş olmuyorsunuz?
STANLEY. Bu sabah saat altı buçukta denize gittiğime inanmadınız anlaşılan?
LULU. Onu hiç konuşmuyahım daha iyi.
STANLEY. Yani yalancı mıyım ben?
LULU. (Pudralığı ona uzatarak.) Yüzünüze bakmak istemez misiniz? (STANLEY masadan uzaklaşır.) Bir traş olsanız bir şeye benziyecek hanım! (STANLEY dönüp masanın sağına oturur.) Dışarı çıkmaz mısınız siz hiç? (STANLEY cevap vermez.) Bütün gün böyle oturur

musunuz evde? (*Sessizlik.*) Mrs Boles'un onca işi varken bir de siz ayaklarının arasında sabahtan akşama kadar!

STANLEY. O yerleri süpürürken masanın üstünde ayakta duruyorum ben.

LULU. Neden çıkmıyorsunuz hiç dışarı?

STANLEY. Dışardaydım — bu sabah — kahvaltudan önce —

LULU. Ben sizi hiç görmedim dışarda, hiç.

STANLEY. Demek ki ben çıktığım zaman siz çıkmıyorsunuz.

LULU. Ben hep dışardayım.

STANLEY. Karşılaşmadık öyleyse.

LULU. Niye yıkanmıyorsunuz? Korkunç görünüyorsunuz.

STANLEY. Yıkanmak pek bir şeyi değiştirmez.

LULU. (*Kalkarak.*) Haydi gelin dışarı, hava alın biraz. İçime sıkıntı basıyor sizi böyle gördükçe.

STANLEY. Hava mı? O da neymiş, hiç bilmiyorum.

LULU. Çok güzel dışarı. Birkaç sandviçim de var.

STANLEY. Ne sandviçi?

LULU. Kaşar peynirli.

STANLEY. Ben çok yerim ama, biliyorsunuz.

LULU. Olsun. Benim kamım tok zaten.

STANLEY. (*Birdenbire.*) Benimle gelmek ister miydiniz?

LULU. Nereye?

STANLEY. Hiçbir yere. Gene de giderdik.

LULU. Nereye giderdik?

STANLEY. Hiçbir yere. Gidecek hiçbir yer yok ki! Sadece giderdik. Ondan ötesi önemli değil.

LULU. Burada kalmak daha iyi.

STANLEY. Hayır. İyi değil burası.

LULU. Başka neresi var öyleyse?

STANLEY. Hiçbir yer.

LULU. Eeh, çok güzel bir teklif bu. (*STANLEY ayağa kalkar.*) Yıkanacak mısınız?

STANLEY. (*Kza doğru giderek.*) Dinleyin. Size bir şey sormak istiyorum.

LULU. Sordunuz ya!

STANLEY. Hayır. Dinleyin. (*Önemle.*) Bu evde başka oturanlar da oldu mu, benden başka, yani benden önce?

LULU. Sizden başka mı?

STANLEY. (*Sabırsız.*) İyi işler miydi burası, eskiden?

LULU. Niye işlesin?

STANLEY. Ne demek? Pansiyon değil mi burası?

LULU. Öyle mi?

STANLEY. Değil mi?

LULU. Öyle mi?

STANLEY. Değil mi... ah, vazgeçin.

LULU. Neden öğrenmek istiyorsunuz?

STANLEY. İki misafir bekliyorlar, buraya geldiğimden beri ilk olarak.

LULU. Aah! Bu gözlüğü takmasanız, olmaz mı?

STANLEY. Olmaz.

LULU. Demek gelmiyorsunuz benimle yürütiyüşe?

STANLEY. Gelemem şimdi.

LULU. Yıkalmış, umutsuz bir insansınız, değil mi?

LULU çıkar, soldan. STANLEY ayakta durur. Sonra gidip aynaya bakar. Mutfağa gider, gözlüğünü çıkarıp yüzünü yıkar. Sessizlik. Arka kapıdan GOLDBERG ile MCCANN girerler. MCCANN iki bavul, GOLDBERG bir evrak çantası taşımaktadır. Kapıdan girince bir durular, sonra sahnenin önüne doğru yürürler. Yüzünü kurulamakta olan STANLEY delikten onları görür. GOLDBERG ile MCCANN çevrelerine bakınırlar. STANLEY gözlüğünü takar, yan yan yürüyerek mutfağın kapısından girip arka kapıdan dışarı çıkar.

MCCANN. Burası mı?

GOLDBERG. Burası.

MCCANN. Emin misin?

GOLDBERG. Elbette eminim.

Sessizlik.

MCCANN. Ne olacak şimdi?

GOLDBERG. Üzme kendini, McCann. Otur hele.

MCCANN. Sen?

GOLDBERG. Ne olmuş bana?

MCCANN. Sen de oturacak mısın?

GOLDBERG. İkimiz de oturacağız. (*MCCANN baculları yere bırakır, masanın yanına oturur, sola.*) Yaslan arkana, McCann. Rahat et. Ne oluyor sana, nen var? Birkaç günlüğüne deniz kıyısına geldik işte. Tatil geçirmiyey. Haydi bir iyilik et kendine. Rahat otur, McCann, öğren bunu, yoksa hayatta hiçbir başarı elde edemezsin.

MCCANN. Tabii, çalışıyorum öğrenmiye, Nat.

GOLDBERG. (*Masanın yanına oturur, sağa.*) İşin sırrı soluk almayı bilmekte. Bak, unutmaya bu sözümü. Çok iyi bilinen bir şey bu. Soluk al, soluk ver, bir dene, bırak kendini, ne kaybedersin? Bak bana. Ben daha çirakken, McCann, her ayın ikinci cuması Barney Amca gelir, alıp beni deniz kıyısına götürürdü, saat gibi, hiç sekmezdi. Brighton, Canvey Adası, Rottingdean — bir yere saplanıp kalmazdı Barney Amca. Önce iyi bir yemek yer, sonra gidip şezlonglara uzanır — biliyorsun, güneşli şezlonglar — sonra azıcık kürek çekerdik, suların yükselişini, alçalışını, güneşin batışını seyrederdik — çok güzel günlerdi, inan bana, McCann. (*Anıların verdiği duygululukla.*) Barney Amca. Kusursuz bir sağlık memuruydu. Eskilerden, tam eski kafa. Basingstoke'un dışında bir evi vardı o zamanlar. Herkesten saygı görürdü. Kültür derseni? Onu hiç sorma. Her şeyden çakardı, ne diyorsun? Bilmediği şey yoktu.

MCCANN. Hey, Nat...

GOLDBERG. (*Düşünceli.*) Evet. Tam eski kafa.

MCCANN. Nat. Nereden biliyoruz burasının aradığımız ev

26

olduğunu?

GOLDBERG. Ne?

MCCANN. Nereden biliyoruz burasının aradığımız ev olduğunu?

GOLDBERG. Niye şüphe ediyorsun?

MCCANN. Bahçe kapısında numara yoktu.

GOLDBERG. Numara aramıyordum ki!

MCCANN. Aramıyor muydun?

GOLDBERG. (*Koltuğa yerleşerek.*) Barney Amca'nun bana öğrettiği en önemli şey neydi, biliyor musun? Bir centilmenin sözü her şeye yeter, onu öğretti bana Barney Amca. İş için oraya buraya gittiğimde yanıma hiç para almazdım. Oğullarımdan biri gelirdi benimle. Onun cebinde bulunurdu biraz bozukluk. Gazete filân için, bakalım bizim kriketçiler ne yapıyor diye. Ondan öte adımı vermek yetiyordu. Çok da çalışırdım ha!

MCCANN. Oğulların olduğunu bilmiyordum.

GOLDBERG. Olmaz olur mu! Aile babasıydım ben.

MCCANN. Kaç oğlun vardı?

GOLDBERG. Son ikisi öldü — bir kazada. Ama ilki, o çok yaman bir çocuk oldu.

MCCANN. Ne yapıyor şimdi?

GOLDBERG. Bilmem, ben de merak ediyorum zaman zaman. Evet. Emanuel. Sessiz bir çocuk. Çok az konuşurdu. Timmy derdim ona.

MCCANN. Emanuel?

GOLDBERG. Evet. Manny.

MCCANN. Manny mi?

GOLDBERG. Evet. Emanuel'in kısaltılmışı.

MCCANN. Timmy diyordun hani?

GOLDBERG. Derdim.

MCCANN. Ne oluyor, Nat? Neden kimse gelmiyor?

GOLDBERG. McCann, niçin bu kadar sinirlisin, anlamıyorum! Toparla kendini. Son günlerde nereye gitsen,

27

cenazeye gider gibi bir halin var.
MCCANN. Doğru.
GOLDBERG. Doğru mu? Elbette doğru. Doğrudan da fazla. Gerçeğin ta kendisi.
MCCANN. Öyle.
GOLDBERG. Nen var, McCann? Eskisi kadar güvenemiyor musun artık bana?
MCCANN. Elbette güveniyorum, Nat.
GOLDBERG. Çok iyi. Ama neden bir işe başlamadan önce böyle ölü gibisin de başladıktan sonra kılın bile kıpırdamadan yürütüyorsun?
MCCANN. Bilmiyorum, Nat. Ne yapacağımı öğreninceye kadar böyle bir tuhaf oluyorum. Ama bir kere öğrendim mi yapacağım işi, hepsi geçiyor.
GOLDBERG. İşini iyi yaparsın doğrusu.
MCCANN. Sağol, Nat.
GOLDBERG. Daha geçen gün seni anlatıyordum. Çok iyi sözler ettim senin için.
MCCANN. Kondi iyiliğin, Nat.
GOLDBERG. Sonra bu iş çıktı gökten iner gibi. Tabii bana verdiler. Kimi istedim yanına, biliyor musun?
MCCANN. Kimi?
GOLDBERG. Seni.
MCCANN. Çok iyisin, Nat.
GOLDBERG. Yok canım, ne önemi var, Eli işe yatkın bir adamsın sen, McCann.
MCCANN. Bu büyük bir övgü, Nat, hele senin gibi önemli bir adamdan gelince!
GOLDBERG. Evet, önemimi biliyorum, yok diyemem.
MCCANN. Elbette önemlisin.
GOLDBERG. Değilim diyemem hiçbir zaman.
MCCANN. Hem de ne kadar önemli!
GOLDBERG. Değilim diyemem.
MCCANN. Evet, doğru, bana çok iyiliğini dokundu. Unut tamam bunu.

GOLDBERG. Bırak artık, yeter.
MCCANN. Her zaman için dinine bağlı bir insansın.
GOLDBERG. Bir bakıma öyle.
MCCANN. Yok, bu yanını çok beğenirim.
GOLDBERG. Bunları hiç anmamak gerekir.
MCCANN. Haklısın.
GOLDBERG. Hiç anmamalı.
Sessizlik. MCCANN öne doğru eğilir.
MCCANN. Hey, Nat, bir şey daha...
GOLDBERG. Gene ne var?
MCCANN. Bu iş — yok, dinle — bu iş, daha önce yaptıklarımız gibi bir şey mi?
GOLDBERG. Çıh, çıh, çıh.
MCCANN. Bir bunu söyle. O kadar, başka hiçbir şey sormıyacağım.
GOLDBERG içini çeker, ayağa kalkar, masanın arkasına gider, düşünür, MCCANN'a bakar, sonra alçak, akıcı, ağırbaşlı bir sesle konuşur.
GOLDBERG. Ana noktalarıyla bambaşka bir iş, daha önce yaptıklarından çok uzak. Gene de gelişmeleri sırasında ister istemez öteki çalışmalarına benzer durumlar yaratacağı düşünülebilir. Her şey konumuz olan kişinin davranışlarına bağlı. Ama ne olursa olsun, McCann, üstümüze aldığımız işi yürütecek, görevimizi başaracağız, hem de ne senin, ne benim burnumuz bile kanamadan. Tamam mı?
MCCANN. Elbette. Sağol, Nat.
MEG girer, soldan.
GOLDBERG. Oo, Mrs Boles?
MEG. Evet?
GOLDBERG. Dün gece kocanızla konuşmuştuk. Belki bizden bahsetmiştir? Duyduğumuza göre oda kiralyor-muşsunuz erkeklere. Arkadaşımı da birlikte getirdim. İyi bir yer arıyorduk, anlıyorsunuz. Onun için size geldik. Ben Mr Goldberg'im, bu da Mr McCann.

MEG. Çok sevindim tanıştığınıza.

El sıkışırlar.

GOLDBERG. Biz de sevindik sizi tanıdığınıza.

MEG. Çok hoş.

GOLDBERG. Haklısınız. İnsan tanıştığına sevineceği kim-
selere pek sık rastlamıyor, değil mi?

MCCANN. Hiç.

GOLDBERG. Ama bugün bambaşka. Nasılsınız, Mrs Bo-
les?

MEG. Aa, çok iyiyim, teşekkür ederim.

GOLDBERG. Öyle mi? Gerçekten?

MEG. Evet, çok iyiyim.

GOLDBERG. Sevindim buna. Ne dersin, McCann? Haa,
Mrs Boles, arkadaşım mutfağınza gidip bir gargara
yapabilir mi?

MEG. (MCCANN'a.) Niye, boğazınızı mı ağrıyor?

MCCANN. Hu — evet.

MEG. Tuz ister misiniz biraz?

MCCANN. Tuz?

MEG. İyi gelir.

GOLDBERG. İyi mi gelir? Çok güzel. Haydi, durma, Mc-
cann.

MCCANN. Nerede mutfak?

MEG. Şurada. (MCCANN mutfağa gider.) Rafta duruyor
tuz.

*MCCANN çıkar. GOLDBERG masanın yanına oturur,
sağa.*

GOLDBERG. Bizi alabileceksiniz, değil mi, Mrs Boles?

MEG. Şey, geçen hafta olsaydı daha kolaydı.

GOLDBERG. Geçen hafta.

MEG. Ya da gelecek hafta olsaydı...

GOLDBERG. Gelecek hafta.

MEG. Evet.

GOLDBERG. Şimdi kaç kişi var evde?

MEG. Şimdi bir kişi var sadece.

GOLDBERG. Bir kişi?

MEG. Evet. Bir kişi. Sizi saymazsak.

GOLDBERG. Bir de kocanız var, tabii.

MEG. Evet, ama o benim odamda.

GOLDBERG. Ne iş yapar, kocanız?

MEG. Şezlong bekçisi.

GOLDBERG. Oo, çok güzel.

MEG. Evet, iyi hava, kötü hava dinlemez, hep dışardadır.

MEG aldığı şeyleri torbasından çıkarmaya başlar.

GOLDBERG. Tabii. Misafirtiniz? Erkek mi?

MEG. Nasıl?

GOLDBERG. Yoksa kadın mı?

MEG. Hayır. Erkek.

GOLDBERG. Uzun zamandır mı burada?

MEG. Aşağı yukarı bir yıl oluyor.

GOLDBERG. Aa, evet. Devamlı burada demek. Adı ne-
dir?

MEG. Stanley Webber.

GOLDBERG. Aa, evet? Bu yakınlarda mı çalışıyor?

MEG. Bir ara çalıştı. Piyano çalıyordu. Limanda.

GOLDBERG. Aaa, evet? Limanda, hu? İyi çalar mı?

MEG. Oo, çok iyi çalar. (Masanın başına otururken.) Kon-
ser de verdi.

GOLDBERG. Yaa? Nerede?

MEG. (Tutuk.) Şey... büyük bir salonda. Babası ona şam-
panya içirdi. Sonra kilitlediler kapıları, dışarı çıkama-
dı. Kapıcı da evine gitmişti. Sabaha kadar beklemek
zorunda kaldı dışarı çıkmak için. (Kestlilikle.) Hep te-
şekkür ettiler, herkes. (Sessizlik.) Sonra ona öğüt ver-
mek istediler. O da dinledi. Sonra bir trene atlayıp
doğru buraya geldi.

GOLDBERG. Gerçekten? Doğru buraya?

MEG. Aa, evet. Doğru buraya.

Sessizlik.

MEG. Bu gece çalsm isterdim.

GOLDBERG. Neden, ne var bu gece?
MEG. Doğumgünü bugün.
GOLDBERG. Doğumgünü mü?
MEG. Evet. Bugün. Ama söylemeyeceğim ona geceye kadar.
GOLDBERG. Bilmiyor mu kendisi doğumgünü olduğunu?
MEG. Hiçbir şey demedi.
GOLDBERG. (*Düşünceli.*) Hıh, hıh, hıh. Evet. Bir eğlence yapacak mısınız?
MEG. Eğlence mi?
GOLDBERG. Yapmıyacak mısınız?
MEG. (*Gözlerini açarak.*) Hayır.
GOLDBERG. Aa, elbette, yapmalısınız. (*Ayağa kalkar.*) Bir parti yapacağız, hı? Ne dersiniz?
MEG. Oo, evet!
GOLDBERG. Tabii. Bir parti vereceğiz onun şerefine. Siz bana bırakın bu işi.
MEG. Ah, ne kadar iyi, Mr Gold —
GOLDBERG. Berg.
MEG. Berg.
GOLDBERG. Beğendiniz mi fikrimi?
MEG. Ah, iyi ki bugün geldiniz.
GOLDBERG. Bugün gelmesek yarı gelirdik. Gene de çok iyi oldu bugün geldiğimiz. Doğumgününe yettişk.
MEG. Ben de istiyordum bir parti vermek. Ama parti vermek için kalabalık olmalı.
GOLDBERG. İşte şimdi McCann ile ben varız. Partiler için yaratılmıştır McCann.
MCCANN *mutfaktan girer.*
MEG. Lulu'yu çağırayım öyleyse. (*MCCANN'a.*) Bu gece parti veriyoruz.
MCCANN. Ne?
GOLDBERG. Burada oturan bir adam, McCann, doğumgünüymüş bugün, ama unutmuş kendi. Ona hatırlatacağız. Bir parti vereceğiz şerefine.

MCCANN. Aa, öyle mi?
MEG. Bu gece.
GOLDBERG. Bu gece. Yaptın mı gargaramı?
MCCANN. Evet, sağol.
MEG. Tuvaletimi giyeyim.
GOLDBERG. Ben de içki alayım.
MEG. Ah, Stanley sevinecek. Hem de nasıl! Ne zamandır yüzü güldüğü yoktu.
GOLDBERG. Bütün kaygılarından kurtaracağız onu.
MEG. Tuvaletim güzel dursa bari üstümdü.
GOLDBERG. Madam, tıpkı bir lâleye benzeyeceksiniz.
MEG. Ne renk?
GOLDBERG. Aa — şey, önce tuvaleti görmeliyim.
MCCANN. Odama çıkabilir miyim?
MEG. Aa, ikinizi bir odaya koydum. Bir zarar var mı sizce?
GOLDBERG. Bence yok. Sen ne dersin, McCann?
MCCANN. Bence de yok.
MEG. Saat kaçta olacak parti?
GOLDBERG. Dokuzda.
MCCANN. (*Kapıda.*) Buradan mı?
MEG. (*Kalkarak.*) Göstereyim. Siz de gelmez misiniz?
GOLDBERG. Bir lâleyle? Tadına doyulmaz bir şey bu.
MEG *ile GOLDBERG gülüşerek çıkarlar, arkalarından da MCCANN. Pencereden STANLEY görünür. Arka kapıdan girer içeri. Soldaki kapıya gider, açıp dinler. Sessizlik. Masaya doğru yürür. Ayakta durur. MEG içeri girerken STANLEY oturur. MEG torbasını alıp bir askılığa asar. STANLEY bir kibriti çıkar, yanışını seyrederek.*
STANLEY. Kimmiş?
MEG. İki adam.
STANLEY. Hangi iki adam?
MEG. Bekliyorduk yal Odalarını gösterdim şimdi. Bayıldılar.

STANLEY. Geldiler demek?

MEG. Çok iyi insanlar, Stan.

STANLEY. Neden dün gece gelmemişler?

MEG. Yatakları çok beğendiler.

STANLEY. Kimmişler?

MEG. (Oturarak.) Çok iyi insanlar, Stanley.

STANLEY. Kimmişler diye sordum?

MEG. Söyledim ya, iki adam.

STANLEY. Geleceklerini unmuyardım.

STANLEY kalkıp pencereye doğru yürür.

MEG. Ama geldiler işte. Çarşıdan dönünce burada buldum onları.

STANLEY. Ne istiyorlar?

MEG. Burada kalmak istiyorlar.

STANLEY. Ne kadar?

MEG. Söylemediler.

STANLEY. (Dönerek.) Ama niye burada? Niye başka bir yerde değil?

MEG. Listede yazılı bu ev.

STANLEY. (Öne doğru gelerek.) Ne dediler? Adları neymiş?

MEG. Aa, Stanley, hatırlıyamam şimdi.

STANLEY. Söylediler sana adlarını, değil mi? Söylemediler mi yoksa?

MEG. Evet, söylediler... ama...

STANLEY. Neymiş öyleyse? Haydi. Hatırlamıya çalış.

MEG. Niye, Stan? Tanıyor musun onları?

STANLEY. Adlarını söylemezsen nereden bileyim tanıyıp tanımadığımı?

MEG. Şey ... söyledi, biliyorum ama ...

STANLEY. Eee?

MEG düşünür.

MEG. Gold — bir şey.

STANLEY. Gold bir şey mi?

MEG. Evet. Gold...

STANLEY. Evet?

MEG. Goldberg.

STANLEY. Goldberg?

MEG. Tamam. Birinin adı bu.

STANLEY yavaşça masanın yanına oturur, sola.

Tanıyor musun onları?

STANLEY cevap vermez.

Stan, seni uyandırmazlar, söz veriyorum. Sessiz olmaları gerektiğini söylerim ikisine de.

STANLEY kıpırdamadan oturur.

Çok kalmazlar zaten, Stan. Sabah çayımı getiririm gene odana.

STANLEY öylece oturur.

Böyle üzgün durmasana. Doğumgünün bugün.

Bir sessizlik.

STANLEY. (Aptal gibi.) Hıa?

MEG. Doğumgünün, Stan. Geceye kadar söylemeyecektim sana.

STANLEY. Hayır.

MEG. Evet. Sana bir hediye aldım. (Büfeye gidip paketi alır, masaya, STANLEY'in önüne koyar.) İşte. Haydi. Açsana.

STANLEY. Nedir bu?

MEG. Sana hediye.

STANLEY. Doğumgüntüm değil benim, Meg.

MEG. Elbette doğumgünün. Açsana hediyeni.

STANLEY pakete bakar, yavaşça kalkar, açar paketi. İçinden bir oyuncak davul çıkarır.

STANLEY. (Tane tane.) Bir davul. Oyuncak bir davul.

MEG. (Sevgiyle.) Piyanon yok diye. (STANLEY ona bakar, sonra dönüp soldaki kapıya doğru yürür.) Öpmeyecek misin beni? (STANLEY birden döner, durur. Kadına doğru yavaş yavaş yürür. Önüne gelince durup ona bakar. Sessizlik. Omuzları düşer, eğilip yanından öper MEG'i.) Sopaları da var içinde. (STAN-

LEY paketin içine bakar. İki sopa çıkarır. İkisini birbirine vurur. MEG'e bakar.)

STANLEY. Boynuma asayım mı?

MEG kararsız gözlerle ona bakar. STANLEY davulu boynuna asar, sopaları yavaş yavaş vurarak çalmışa başlar; sonra davula belli aralarla vurarak masanın çevresinde dönmiye koyulur. MEG sevinerek seyrederek. STANLEY gene aynı aralarla vurarak bir kere daha dönmiye başlar masanın çevresinde. Dönüşün tam yarısında vuruşlar düzensizleşir, karışıklaşır. MEG şaşalar, ürker. STANLEY onun önüne gelir, davula güm güm vurmaktadır, yüzü de, davula vuruşları da vahşidir, çılgıncadır.

Perde

İKİNCİ PERDE

MCCANN masanın başına oturmuş, bir gazete sayfasını uzunlamasına beş eşit parçaya bölüyor. Gece. Kısa bir süre sonra STANLEY soldan girer. MCCANN'ı görünce durup ona bakar. Sonra mutfağa doğru yürür, gene durur, konuşmaya başlar.

STANLEY. İyi akşamlar.

MCCANN. İyi akşamlar.

Açık duran arka kapıdan konuşma sesleri gelmektedir.

STANLEY. Çok sıcak bu gece. (Arka kapıya doğru bakar, sonra gene MCCANN'a döner.) Biri mi var içerde? MCCANN gazeteyi yırtmaya devam eder. STANLEY mutfağa gidip bir bardak su doldurur. Delikten bakarak içer. Bardağı bırakır, mutfaktan çıkar, soldaki kapıya doğru hızla ilerler. MCCANN kalkıp onun yolunu keser.

MCCANN. Sizinle tanışmadık sanırım.

STANLEY. Hayır, tanışmadık.

MCCANN. Benim adım McCann.

STANLEY. Çok kalacak mısınız burada?

MCCANN. Çok değil. Sizin adınız nedir?

STANLEY. Webber.

MCCANN. Tanışdığınıza memnun oldum, bayım. (Elini uzatır, STANLEY de uzatır elini, MCCANN bütün gücüyle sıkar.) Daha böyle nice günlere. (STANLEY elini çeker. Karşılıklı dururlar.) Dışarı mı çıkıyordunuz?

STANLEY. Evet.

MCCANN. Doğumgünüünüzde?

STANLEY. Evet. Niye çıkmıyayım?

MCCANN. Bu gece sizin için bir parti hazırladılar.

STANLEY. Öyle mi? Çok yazık.

MCCANN. Yoo! Niye yazık olsun!

Arka kapıdan sesler duyulur.

STANLEY. Özür dilerim. Bir partiye gelecek durumda değilim bu gece.

MCCANN. Yaa? Üzüldüm buna.

STANLEY. Evet, sessiz bir gece geçirmek istiyorum, tek başıma.

MCCANN. Çok kötü.

Karşılıklı dururlar.

STANLEY. Eh, yolumdan çekilirseniz —

MCCANN. Ama her şey hazırlandı. Misafirler de gelecek.

STANLEY. Misafirler mi? Ne misafiri?

MCCANN. Biri ben. Ben de bu partiye çağılmak şerefine erenlerdenim.

MCCANN ıslıkla «The Mountains of Morn» şarkısını çalmaya başlar.

STANLEY. (Uzaklaşarak.) Şerefi falan yok bunun, hu? Olacağı herkes çekecek kafayı işte.

STANLEY de aynı şarkıyı ıslıkla çalmaya başlar. Bundan sonraki beş konuşma sırasında ıslık devam eder, biri konuşurken öbürü çalar, aralarda ikisi birden.

MCCANN. Gene de şereftir.

STANLEY. Bence büyütüyorsunuz işi.

MCCANN. Hayır. Bence şereftir.

STANLEY. Bence de hiç değeri olmayan bir şey.

MCCANN. Hayır.

Birbirlerine bakarlar.

STANLEY. Başka kim gelecek?

MCCANN. Genç bir bayan.

STANLEY. Aa, evet? Başka?

MCCANN. Arkadaşım.

STANLEY. Arkadaşınız.

MCCANN. Evet. Her şey hazırlandı.

STANLEY masayı dolanıp kapıya doğru gider. MCCANN gene önünü keser.

STANLEY. Özür dilerim.

MCCANN. Nereye gidiyorsunuz?

STANLEY. Dışarı çıkmak istiyorum.

MCCANN. Niye kalmıyorsunuz burada?

STANLEY uzaklaşır, masanın sağına gider.

STANLEY. Demek tatil geçirmeye geldiniz buraya?

MCCANN. Kısa bir tatil. (STANLEY masanın üstündeki gazete parçalarından birini alır. MCCANN atılır.) Bırakan onu.

STANLEY. Nedir bu?

MCCANN. Bırakın dedim.

STANLEY. Sizinle daha önce bir yerde tanıştık gibi geliyor bana.

MCCANN. Hayır tanışmadık.

STANLEY. Maidenhead yakınlarında buldunuz mu?

MCCANN. Hayır.

STANLEY. Fuller's diye bir yer vardır orada. Ben oraya giderdim hep çay içmiye.

MCCANN. Bilmiyorum.

STANLEY. Sonra Boots Kitaplığı. Sizi High Street'de gördüm gibi geliyor.

MCCANN. Eee?

STANLEY. Güzel şehirdir, değil mi?

MCCANN. Bilmiyorum.

STANLEY. Yazık. Sessiz, işleri yolunda insanlar. Orada doğup büyüdüm ben. Her şeyden uzak.

MCCANN. Eee?

Sessizlik.

STANLEY. Az mı kalacaksınız burada?

MCCANN. Evet.

STANLEY. Yarar size buranın havası.

MCCANN. Size yaradı mı?

STANLEY. Bana mı? Hayır. Ama size yarar. (*Masanın başına oturur.*) Severim burayı, ama gideceğim yakında. Doğduğum yere. Orada oturacağım artık. Bir yere benzemez insanın doğup büyüdüğü topraklar. (*Güler.*) Ayrılmazdım oradan, ama işler bırakmıyor ki... Bir iş çıkıyor, ister istemez ayrılıyor insan. Biliyorsunuz.

MCCANN. (*Masanın başına oturur, sola.*) Nedir işiniz?

STANLEY. Hiç. Yapmıyacağım artık. Küçük bir gelirim var. İş yapmıyacağım. Evden uzak kalmaktan hoşlanmıyorum. Çok sessiz yaşadım — plâk çalardım, o kadar. Her şey kapıma gelirdi. Sonra küçük bir işe atıldım, ufak bir iş, buraya gelmem gerekti — ama bu kadar uzun kalacağımı ummuyordum. Bir başkasının evinde yaşamak kolay değil. Bilmem siz ne düşünüyorsunuz? Çok sessiz bir hayatım vardı. İnsan kaybettikten sonra anlıyor her şeyin değerini. Hep söylerler ya, değil mi? Sigara?

MCCANN. İçmiyorum.

STANLEY *bir sigara yakar. Arkadan sesler.*

STANLEY. Kim var dışarda?

MCCANN. Arkadaşım la o adam, hani ev sahibi...

STANLEY. Biliyor musunuz? Yüzi me bakınca, öyle sessiz bir hayat sürdüğü me inanamaz kimse. Yüzi me deki çizgiler, haa? İçkiden. Buraya geldiğinden beri içiyorum biraz. Ama demek istediğim ... anlıyorsunuz ... böyle uzakta ... her şey karmakarışık ... eve döndünce düzelirim... ama demek istediğim, kimileri öyle bakıyor ki yüzi me, sanki eşli görülmemiş bir insanmışım gibi. Değıştim her halde biraz, gene de eskiden neysem şimdi de oyum. Yani, şimdi siz bana bakınca, gerçekten ... diyeceğim, hani öyle şey bir herif — onun bunun başına dert olan biri diye düşünmezsiniz, değil mi? (*MCCANN ona bakar.*) Anlıyor musunuz ne demek istediğimi?

MCCANN. Hayır. (*STANLEY masanın üstündeki kâğıtlardan birini alırken.*) Bırakın onu.

STANLEY. (*Hızla.*) Niye geldiniz buraya?

MCCANN. Kısa bir tatil geçirmeye.

STANLEY. Bu evi seçmeniz gülünç doğrusu. (*Kalkar.*)

MCCANN. Neden?

STANLEY. Çünkü pansiyon değil burası. Hiçbir zaman pansiyon olmadı.

MCCANN. Elbette pansiyon.

STANLEY. Niye bu evi seçtiniz?

MCCANN. Biliyor musunuz, bayım, doğumgünü kutlanacak bir insana benzemiyorsunuz hiç.

STANLEY. (*Sert.*) Niye bayım diyorsunuz bana?

MCCANN. İstemiyor musunuz?

STANLEY. (*Masaya doğru.*) Bayım demeyin.

MCCANN. Demem, istemiyorsunuz.

STANLEY. (*Uzaklaşarak.*) İstemiyorum. Hem doğumgünü me değil bugün benim.

MCCANN. Değil mi?

STANLEY. Değil. Daha bir ay var.

MCCANN. Ama bayan öyle demiyor.

STANLEY. O mu? Kaçık o. Oynatmış iyice.

MCCANN. Korkunç bir şey böyle konuşmanız.

STANLEY. (*Masaya doğru.*) Daha anlamadınız mı? Bilmediğiniz çok şey var. Sanırım birisi yanlış yola sürüyor siz.

MCCANN. Kimmiş o?

STANLEY. (*Masanın üzerine eğilerek.*) Deli o kadın!

MCCANN. Karaçalmak denir buna.

STANLEY. Siz de ne yaptığını bilmiyen bir insan!

MCCANN. Sigaranız kâğda degecek.

Arkadan sesler.

STANLEY. Ne cehennemde bunlar? (*Sigarasını bastırıp söndürür.*) Niye gelmiyorlar içeri? Ne yapıyorlar orada?

MCCANN. Biraz sakinleşseniz iyi olacak.
 STANLEY ona doğru gidip koluna yapışır.
 STANLEY. (Önemle.) Bak —
 MCCANN. Dokunmayın bana.
 STANLEY. Bak. Dinle bir dakika.
 MCCANN. Bırak kolumu.
 STANLEY. Bak. Otur bir dakika.
 MCCANN. (STANLEY'in koluna vurur; vahşi bir sesle.)
 Yapma diyorum!
 STANLEY kolunu tutarak sahnenin öbür yanına doğru geri geri gider.
 STANLEY. Dinle. Az önce söylediklerimi anladın, değil mi?
 MCCANN. Hiçbir şey anlamadım.
 STANLEY. Yanlış bul! Anladın mı?
 MCCANN. Durumun kötü görünüyor senin, arkadaş.
 STANLEY. (Fısıldayarak ilerler.) Bir şey söyledi mi sana?
 Buraya niçin geldiğinizi biliyor musun? Söylesene.
 Korkma benden. Söylemedi mi yoksa?
 MCCANN. Neyi söylemedi mi?
 STANLEY. (Öfkeden incelen bir sesle.) Anlattım ya, yıllarca Basingstoke'da yaşadım, adımımı bile atmadım kapıdan dışarı.
 MCCANN. Biliyor musunuz, sizi dinlerken kafam kama-kansık oluyor, şaşkına dönüyorum.
 STANLEY. (Toparlanarak.) Bakın. Dürüst bir insana benziyorsunuz. Aldatıyorlar, kandırıyorlar sizi, mesele bu. Anlıyor musunuz? Nerelisiniz?
 MCCANN. Sizce nereliyim?
 STANLEY. Çok iyi bilirim İrlanda'ya. Bir sürü arkadaşım var orada. Sevdiğim bir memleket, halkını da severim, güvenilir insanlar. İnanırım onlara. Doğruluktan ayrılmazlar, hayatı inceden inceye bir alaya alışları vardır. Polisleri eşsizdir. Gittim İrlanda'ya. Güneşin batışı hiçbir yerde oradaki kadar güzel olamaz. Gelip be-

nimle bir içki içmek istemez misiniz dışarda? Yolun altında bir yer var, çekme bira satıyor. Buralarda pek kolay bulunmaz da — (Birden susar. Dışardaki sesler yaklaşır. Arka kapıdan GOLDBERG ile PETEY girerler.)

GOLDBERG. (Girerken.) Milyonda bir rastlanacak bir anneydi. (STANLEY'i görür.) Oo!
 PETEY. Oo, merhaba, Stan. Stanley ile tanışmadınız, değil mi, Mr Goldberg?
 GOLDBERG. Hayır, daha eremedim o şeref.
 PETEY. Evet. Mr Goldberg, Mr Webber.
 GOLDBERG. Memnum oldum.
 PETEY. Bahçede biraz hava alıyorduk da...
 GOLDBERG. Annemi anlatıyordum Mr Boles'a. Ne günlerdil (Masanın başına oturur, sağa.) Evet. Daha delikanlı bir çocukken, bir cuma günü, bizim yolun altında oturan bir kızla kanaldan aşağı yürümüştük. Çok güzel kızdı. Bir sesi vardı! İnanım, bülbül gibi. İylilik? Yürek temizliği? Kilise okulunda İncil okutsun, öylesine! Yanağuna bir öpücük kondururdum ayrılırken — hiç daha ileri gitmezdim — şimdiki gençler gibi değildik biz o zamanın gençleri. Saygı nedir, bilirdik. Şıp öperdim yanağından, sonra doğru eve. Kendi kendime şarkılar mırıldanarak çocuk bahçesinden geçtim. Yeni yürümiye başlıyan bebeklere birer selâm atardım, sağda solda kalmışları toparlardım. Daha dünmüş gibi hatırlıyorum. Stadyomun arkasından güneş alçalar. Ah! (Duygulanmıştır. Arkasına yaslanır.)
 MCCANN. Belediyenin arkasındaki gibi.
 GOLDBERG. Ne belediyesi?
 MCCANN. Garrimacross'daki belediye.
 GOLDBERG. Benzer mi hiç ona! Yoldan yukarı, bahçe kapısı, sonra ev. «Simey!» diye bağırırdı annem, «çabuk ol, soğumasın.» Bir de bakardım masanın üstüne! Tabakta en güzelinden. kızarmış bir balık yatıyor.

MCCANN. Ben senin adını Nat samıyordum.
GOLDBERG. Annem Simey derdi.
PETEY. Evet, hep hatırlar insan çocukluğunu.
GOLDBERG. Çok doğru. Ee, Mr Webber, siz ne dersiniz? Çocukluk. Sıcak su şişeleri. Sıcak süt. Gözleme. Sabun köpükleri. Ne hayat!
Sesizlik.
PETEY. (*Masadan kalkarak.*) Eh, ben gideyim artık.
GOLDBERG. Gidiyor musunuz?
PETEY. Satranç gecem.
GOLDBERG. Partiye kalmıyor musunuz?
PETEY. Hayır, özür dilerim, Stan. Daha şimdi öğrendim, az önce. Yarım kalmış bir oyunumuz vardı. Erken dönüme çalışırım.
GOLDBERG. Size içki ayırırız, tamam mı? Ah, içki dedim de aklıma geldi. Haydi git şişeleri al artık.
MCCANN. Şimdi mi?
GOLDBERG. Elbette şimdi. Saat ilerliyor. Köseyi dönünce, unutma. Benim adım ver.
PETEY. Ben de o yana gidiyorum.
GOLDBERG. Çabucak venip gelin, olmaz mı, Mr Boles?
PETEY ile MCCANN çıkarlar, soldan. STANLEY ortaya gelir.
GOLDBERG. Sıcak bir gece.
STANLEY. (*Dönerek.*) Bırakın bu boş sözleri!
GOLDBERG. Ne dediniz?
STANLEY. (*Sahnenin önüne doğru ilerler.*) Korkarım bir yanlışlık oldu. Hiç yerimiz yok. Sizin odanız da tutulmuştu. Mrs Boles unutmuş size söylemeyi. Başka bir yere gitmeniz gerekecek.
GOLDBERG. Müdür siz misiniz burada?
STANLEY. Evet, öyle.
GOLDBERG. İyi bir iş mi bari?
STANLEY. Ben işletiyorum burayı. Siz de, arkadaşınız da korkarım yatacak başka bir yer aramak zorunda ka-

lacaksınız.
GOLDBERG. (*Kalkarak.*) Ah, az kaldı unutuyordum, doğumgünüünüz için sizi kutlamalıyım. (*Elini uzatır.*) Kutlu olsun.
STANLEY. (*Görmemezlikten gelir.*) Kulaklarınız duymuyor galiba.
GOLDBERG. Yoo, nereden çıkardınız bunu? Tersine, bütün duyularım birbirinden keskin. Hiç de kötü değil, ha? Ellisini geçmiş bir adam için. Ama bir doğumgünü, hep söylerim, büyük bir gün — kutlanan şeyin ne olduğunu yeterince düşünmüyorlar! Ne kadar önemli bir şey — doğum! Sabah uyanmak gibi. Çok, çok güzel, çok yücel! Kimileri sabah uyanmaya pek değer vermezler. Duydum neler dediklerini. Sabah uyanmak mı, diyorlar, nedir ki? Deriniz nasırlaşmış, sakalınız uzamış, gözleriniz çapaklı, ağzınız zehir, avuçlarınız terlemiş, burnunuz sümük dolu, ayaklarınız kokuyor, yıkanmayı bekliyen bir ceset, başka bir şey değil! Ne zaman böyle sözler duysam, hep gülerim. Çünkü çok iyi biliyorum sabah uyanmanın ne demek olduğunu, pırl pırl güneş, ekin biçme makinesinin sesi, bütün o küçük küçük kuşlar, çimenlerin kokusu, kilise çanları, domates suyu —
STANLEY. Defol.
MCCANN girer, elinde şişelerle.
Götür o içkileri. Kaçak içkiler onlar.
GOLDBERG. Ne kadar karanlık görüyorsunuz dünyayı bugün, Mr Webber! Hem de böyle doğumgünüünüzde, ev sahibiniz, o eşsiz kadın sizin için bir parti hazırlarken.
MCCANN şişeleri büfeye koyar.
STANLEY. Al götür o şişeleri dedim sana.
GOLDBERG. Mr. Webber, bir dakika oturum hele.
STANLEY. Size — şu kadarnı açıkça söyleyeyim. Bana vızgelirsiniz. Benim için kötü bir şakadan başka bir şey değilsiniz. Ama bu evin insanlarına karşı bir so-

rumluluğum var. Yillardır burada oturuyorlar. Burunları koku almaz olmuş, iyiyi kötüyü ayıtamıyorlar. Ben daha o duruma düşmedim, burnum koku alıyor. Ben burada oldukça kimse kandıramaz onları. (*Biraz yavaşlayarak.*) Hem bu ev size göre değil. Burada size göre hiçbir şey yok, ne yönden bakarsanız bakın, yok. İyisi mi çekin gidin daha fazla güürültü çıkarmadan!

GOLDBERG. Oturun, Mr Webber.

STANLEY. Herkesin de başını derde sokmayın boşu boşuna.

GOLDBERG. Oturun.

STANLEY. Niye oturacağımı?

GOLDBERG. Doğrusunu istersen, Webber, canımı sıkıma başlıyorsun yavaş yavaş.

STANLEY. Öyle mi? Eh, öyleyse —

GOLDBERG. Otur diyorum.

STANLEY. Hayır.

GOLDBERG içini çeker, masanın başına oturur, sağa.

GOLDBERG. McCann.

MCCANN. Nat?

GOLDBERG. Söyle otursun.

MCCANN. Peki, Nat. (*STANLEY'e doğru gider.*) Oturmaz mısınız?

STANLEY. Hayır, oturmam.

MCCANN. Hayır, ama — otursanız daha iyi olacak.

STANLEY. Sen niye oturmuyorsun?

MCCANN. Ben değil — sen oturacaksın.

STANLEY. Oturmuyorum.

Sessizlik.

MCCANN. Nat.

GOLDBERG. Ne?

MCCANN. Oturmuyor.

GOLDBERG. Söyle de otursun.

MCCANN. Söyledim.

GOLDBERG. Bir daha söyle.

MCCANN. (*STANLEY'e.*) Oturun.

STANLEY. Niye?

MCCANN. Daha rahat edersiniz.

STANLEY. Sen de öyle.

Sessizlik.

MCCANN. Peki. Siz otursanız ben de oturacağım.

STANLEY. Önce sen.

MCCANN yavaşça oturur masanın başına, sola.

MCCANN. Haydi.

STANLEY. İyi. Şimdi ikiniz de dinlendiniz işte, artık gidebilirsiniz!

MCCANN. (*Kalkarak.*) Çirkeflik ediyor! Sereceğim yere leşinil!

GOLDBERG. (*Kalkarak.*) Yok! Ben de kalkarım ayağa, olur.

MCCANN. Otur, Nat!

GOLDBERG. Bir kere kalktım mı oturmam artık.

STANLEY. Ben de öyle.

MCCANN. (*STANLEY'e yaklaşarak.*) Mr Goldberg'i ayağa kaldırdım.

STANLEY. (*Sesini yükselterek.*) İyi gelir ayakta durmak!

MCCANN. Otur şuraya!

GOLDBERG. McCann.

MCCANN. Otur diyorum şuraya!

GOLDBERG. (*STANLEY'e doğru giderek.*) Webber. (*Sesizce.*) OTUR. (*Sessizlik.* STANLEY *The Mountains of Morne* şarkısını ıshkla çalmaya başlar. Masanın yanındaki sandalyeye doğru salınarak gider. Ötekiler ona bakarlar. İshk kesilir. Sessizlik. STANLEY oturur.)

STANLEY. Hareketlerinize azıcık dikkat etseniz iyi olur.

GOLDBERG. Dün ne yaptın, Webber?

STANLEY. Dün mü?

GOLDBERG. Düünden önceki gün. Sonra daha önceki gün ne yaptın, Webber?

STANLEY. Ne demek istiyorsun?
GOLDBERG. Niye herkesin zamanını boşa harcıyorsun,
Webber? Niye herkesin yolu üstüne çıkıyorsun?
STANLEY. Ben mi? Ne demek is —
GOLDBERG. Sana söylüyorum bak, Webber. Sen yıkılmış,
bitmiş bir insansın. Ne diye herkesin ışığını karartıyo-
sun? Ne diye o ihtiyar kadını çılgına çeviriyorsun?
MCCANN. Hoşuna gidiyor yaptıkları!
GOLDBERG. Niye bu kadar kötü hareket ediyorsun, Web-
ber? Niye o ihtiyar adamı satranç oynamıya gönderi-
yorsun?
STANLEY. Ben mi?
GOLDBERG. Niye o kıza sanki cüzzamlıymış gibi davranı-
yorsun? Cüzzamlı değil o, Webber!
STANLEY. Yani ne —
GOLDBERG. Geçen hafta ne glydin, Webber? Nerede du-
ruyor elbiselerin?
MCCANN. Niye ayırdın teşkilattan?
GOLDBERG. Annen ne diyecek buna, Webber?
MCCANN. Niye ele verdin bizi?
GOLDBERG. Beni üzüyorsun, canımı yakıyorsun, Webber.
Çok çirkef bir oyun oynuyorsun.
MCCANN. Gün gibi ortada.
GOLDBERG. Ne sanıyorsun kendini?
MCCANN. Ne sanıyorsun kendini?
STANLEY. Yanlıyorsunuz.
GOLDBERG. Ne zaman geldin buraya?
STANLEY. Geçen yıl.
GOLDBERG. Nereden geldin?
STANLEY. Başka bir yerden.
GOLDBERG. Niye buraya geldin?
STANLEY. Ayakkabım sıkıyordu!
GOLDBERG. Niye kaldın burada?
STANLEY. Başım ağrıyordu!
GOLDBERG. Bir şey aldın mı geçsin diye?

STANLEY. Evet.
GOLDBERG. Ne?
STANLEY. Meyva tuzlu
GOLDBERG. Enos mu, yoksa Andrews mu?
STANLEY. En — An —
GOLDBERG. İyi karıştırdın mı? Köpürdü mü?
STANLEY. Şey, şey, dur, sen —
GOLDBERG. Köpürdü mü? Köpürdü mü, yoksa köpürme-
di mi?
MCCANN. Bilmiyor.
GOLDBERG. Bilmiyorsun. Hafızan ne kadar zayıflamış,
Webber! Ne zaman yıkandın en son?
STANLEY. Ben her —
GOLDBERG. Yalan söyleme,
MCCANN. Teşkilatı ele verdin. Tanıyorum onu!
STANLEY. Tammiyorsun!
GOLDBERG. Gözlüksüz görebilir misin, ha?
STANLEY. Görürüm.
GOLDBERG. Al gözlüğünü.
MCCANN *gözlüğü kapar, STANLEY gözlüğünü geri
almak için ayağa kalkar. MCCANN sandalyesini sah-
nenin önüne doğru çekerek uzaklaşır. STANLEY sen-
deliyerek ilerler. Sandalyeye yapışır, öne doğru eği-
lir üstünden, öylece durur.*
Webber, sen bir yalancısın. (STANLEY ile MCCANN
sandalyenin iki yanında dururlar.) En son ne zaman
bir fincan yıkadın?
STANLEY. Bir önceki Noel'de.
GOLDBERG. Neredeydin?
STANLEY. Lyons Comer House.
GOLDBERG. Hangisinde?
STANLEY. Marble Arch.
GOLDBERG. Karın neredeydi?
STANLEY. Şeyde —
GOLDBERG. Cevap ver.

STANLEY. (Döner, kıvrılır.) Yok karımı!
GOLDBERG. Ne yaptın karımı?
MCCANN. Öldürdün!
GOLDBERG. Niye öldürdün karımı?
STANLEY. (Oturur, arkası seyircilere döner.) Yok karımı!
MCCANN. Nasıl öldürdün?
GOLDBERG. Nasıl öldürdün?
MCCANN. Boğdun onu.
GOLDBERG. Arsenikle.
MCCANN. Ne adam!
GOLDBERG. İhtiyar anacığım nerede?
STANLEY. Sanatoryumda.
MCCANN. Evet!
GOLDBERG. Niye hiç evlenmedin?
MCCANN. Sundurmada bekliyorduk kız.
GOLDBERG. Düğünden kaçtın.
MCCANN. En güç durumda bıraktı kız.
GOLDBERG. Karımı şişirip bıraktın onu.
MCCANN. Kilisede bekliyordun.
GOLDBERG. Webber! Niye değiştirdin adımı?
STANLEY. Unuttum ötekini.
GOLDBERG. Adın ne şimdi?
STANLEY. Joe Soap.
GOLDBERG. Günah kokuyorsun.
MCCANN. Ben de duyuyorum.
GOLDBERG. Bir yüce varlığa inanıyor musun?
STANLEY. Ne?
GOLDBERG. Bir yüce varlığa inanıyor musun?
MCCANN. Duydun soruyul
GOLDBERG. Bir yüce varlığa inanıyor musun, senden so-
runlu olan, senin için acı çeken?
STANLEY. Çok geç artık.
GOLDBERG. Geç! Geç mi yeterince! Ne zaman dua ettin
en son?
MCCANN. Terliyorum!

GOLDBERG. Ne zaman dua ettin en son?
MCCANN. Terliyorum!
GOLDBERG. 846 sayısı olası mıdır, yoksa gerekli mi?
STANLEY. Hiçbiri.
GOLDBERG. Yanlış! 846 sayısı olası mıdır, yoksa gerekli
mi?
STANLEY. İki de.
GOLDBERG. Yanlış! Gereklidir, ama olası değil.
STANLEY. İki de.
GOLDBERG. Yanlış! Nereden çıkarıyorsun 846 sayısının
gereğince olası olduğunu?
STANLEY. Olmalı.
GOLDBERG. Yanlış! Yalnız gereğince gerekli! Gerekliklik
tanınmadan olasılık verilemez. Bir şey gerekli olduğu
için olasıdır, ama hiçbir zaman olasılıktan gerekliliğe
geçilemez. Ancak gerekliklik tanımlandıktan sonra olası-
lık varsayılabilir.
MCCANN. Doğru!
GOLDBERG. Doğru mu? Elbette doğru! Biz doğruyu söy-
lüyoruz, sen hep yanlışsın, Webber, baştan sona.
MCCANN. Baştan sona!
GOLDBERG. Zamparalığın nereye sürüklüyor seni?
MCCANN. Ödeyeceksin bunu.
GOLDBERG. Kuru ekmeğe doldur içini.
MCCANN. Kadınlara bir lekesin.
GOLDBERG. Niye ödemiyorsun kiramı?
MCCANN. Anasımı kirleten!
GOLDBERG. Niye burnunu karıştırıyorsun?
MCCANN. Adalet istiyorum!
GOLDBERG. Ne iş yaparsın?
MCCANN. İrlanda'dan ne haber?
GOLDBERG. Ne iş yaparsın?
STANLEY. Piyano çalırım.
GOLDBERG. Kaç parmakla?
STANLEY. Elsiz!

GOLDBERG. Hiçbir topluluk istemez seni. İnşaatçılar bile istemez.

MCCANN. Sen bir kumaş hainisin.

GOLDBERG. Neden yapıyorsun pijamalarını?

STANLEY. Hiçbir şeyden.

GOLDBERG. Üstüne doğduğun çarşafı böceğe boğdun.

MCCANN. Albi'li dinsizlerden ne haber?

GOLDBERG. Kim su aldı değirmene Melbourne'da?

MCCANN. Kutsal Oliver Plunkett'den ne haber?

GOLDBERG. Konuş, Webber. Neden sokağın öbür yanına geçti tavuk?

STANLEY. İsteddiği için — istediği için — istediği için ...

MCCANN. Bilmiyor!

GOLDBERG. Neden sokağın öbür yanına geçti tavuk?

STANLEY. İsteddiği için — istediği için ...

GOLDBERG. Neden sokağın öbür yanına geçti tavuk?

STANLEY. İsteddiği —

MCCANN. Bilmiyor. Bilmiyor hangisi önce!

GOLDBERG. Hangisi önce?

MCCANN. Tavuk mu? Yumurta mı? Hangisi önce?

GOLDBERG ile MCCANN. Hangisi önce? Hangisi önce?

Hangisi önce?

STANLEY *çığlık* atar.

GOLDBERG. Bilmiyor. Kendi yüzünü biliyor musun?

MCCANN. Uyandır. Bir iğne batır gözüne.

GOLDBERG. Sen bir bulaşıcı hastalıksın, Webber. Sen bir yıkıntısın.

MCCANN. Sen bir kahıntsın!

GOLDBERG. Ama sana verilecek karşılığı biliyoruz. Yok edeceğiz mikroplarını.

MCCANN. Drogheda'dan ne haber?

GOLDBERG. Dişlerin döküldü, bir pis kokun kaldı geriye.

MCCANN. Toprağımızı ele verdin.

GOLDBERG. Doğacak yavrularımızı ele verdin.

MCCANN. Kimsin sen, Webber?

GOLDBERG. Nereden biliyorsun varolduğunu?

MCCANN. Ölüsün sen.

GOLDBERG. Ölüsün sen. Yaşayamazsın, düşünemezsin, sevemezsin. Ölüsün sen. Kendi başını yemiş bir bulaşıcı hastalıksın. Özü boşalmış bir posasın. Bir kokudan başka bir şey değilsin!

Sesizlik. MCCANN ile GOLDBERG, STANLEY'in oturduğu sandalyenin iki yanında, onun üzerine kapanmış gibi dururlar. STANLEY sandalyede kıvrılmış oturmaktadır. Yavaşça kafasını kaldırıp yukarı bakar. GOLDBERG'in midestine bir tekme atar. GOLDBERG yere düşer. STANLEY ayağa kalkar. MCCANN bir sandalye kapıp onun üzerine gelir. STANLEY de bir sandalye kapıp kafasını korur. MCCANN ile STANLEY dönerler ortada.

GOLDBERG. Kendine gel, McCann.

STANLEY. (Dönerken.) Uuuuuhhhhh!

MCCANN. Haydi, hain!

GOLDBERG. Kendine gel, McCann.

MCCANN. Haydi!

STANLEY. Uuuuuuhhhhhh!

MCCANN. Terliyor.

GOLDBERG. Yavaş ol, McCann.

MCCANN. Terliyor domuzun piçi.

Dışardan, soldan, merdivenden aşağı doğru inen davul sesleri duyulur. GOLDBERG sandalyeyi STANLEY'in elinden alır. Sandalyeleri yere bırakırlar. Hareketsiz dururlar. MEG girer, sırtında tuvalet, elinde davulla sopalar.

MEG. Davulu getirdim. Süslendim parti için.

GOLDBERG. Çok güzel.

MEG. Beğendiniz mi?

GOLDBERG. Çok güzel. Başka bir dünyadan gelmiş gibi.

MEG. Biliyorum. Babam almıştı. (Davulu masanın üstüne koyar.) Ne tatlı sesi var, değil mi?

GOLDBERG. İyi bir davul. Belki Stan bize bir şeyler çalar sonra.

MEG. Aa, evet. Çalar mısın, Stan?

STANLEY. Gözlüğümü alabilir miyim?

GOLDBERG. Aa, tabii. (*Elini MCCANN'a doğru uzatır. MCCANN ona gözlüğü verir.*) İşte burada. (*STANLEY'e doğru uzatır gözlüğü. STANLEY uzanır.*) İşte burada. (*STANLEY alır gözlüğü.*) Şimdi. Bakalım nelerimiz var? Bir araba dolusu içki. Dört şişe İskoç, bir şişe de İrlanda viskisi.

MEG. Ah, Mr Goldberg, ne içeyim dersiniz?

GOLDBERG. Bardaklar, bardaklar önce. İskoçu aç, McCann.

MEG. (*Büfentin yanından.*) İşte en güzel bardaklarımı!

MCCANN. Ben İskoç içmem.

GOLDBERG. Sen onu iç.

MEG. (*Bardakları getirerek.*) Buyrun.

GOLDBERG. Tamam. Mrs Boles, Stanley doldurmalı bardaklarımızı, değil mi?

MEG. Aa, evet. Haydi, Stanley. (*STANLEY yavaşça masaya doğru gider.*) Tuvaletimi beğendiniz mi, Mr Goldberg?

GOLDBERG. Övgü istemiyecek kadar güzel. Şöyle dönün bir dakika. İyi anlarım bu işten de... Şu yana doğru bir yürüyün.

MEG. Aa, olmaz.

GOLDBERG. Utanmayın. (*Kıçma vurur.*)

MEG. Aaaah!

GOLDBERG. Şöyle bir yürüyün bulvarda. Alıcı gözüyle bir bakalım size. Ne güzel salınıyor! Ne dersin, McCann? Bir kontes gibi, hiç aşağı değil. Madam, şimdi de dönüp mutfağa doğru ilerleyin. Ne güzel bir yürüyüş!

MCCANN. (*STANLEY'e.*) Benimkini de doldurabilirsiniz.

GOLDBERG. Bir çiçek gibi.

MEG. Stan, tuvaletim nasıl?

GOLDBERG. Bayanın içkisi, bayanın içkisi. Buyrun, Madam — bardağınız.

MEG. Teşekkür ederim.

GOLDBERG. Bardaklarınızı kaldırın, bayanlar, baylar. Şerefe içeceğiz.

MEG. Lulu yok.

GOLDBERG. Geç kaldı. Şimdi — kim yapacak konuşmayı? Mrs Boles, sizden başkası olmaz.

MEG. Ben mi?

GOLDBERG. Başka kim olabilir?

MEG. Ama ne söyleyeyim?

GOLDBERG. Ne duyuyorsanız. Ne geliyorsa içinizden. (*MEG kararsız, baksınır.*) Stanley'in doğumgünü. Sizin Stanley'iniz. Ona bakın. Ona bakın, sonra ne geliyorsa içinizden söyleyin. Bir dakika, ışık çok fazla. Daha uygun bir ışık düşünelim. Elektrik fenerin yanında mı, McCann?

MCCANN. (*Cebinden küçük bir el feneri çıkararak.*) İşte.

GOLDBERG. Işığı söndür de o feneri yak. (*MCCANN kapağa gider, ışığı söndürür, gert gelip feneri MEG'e doğru tutar. Pencerenin dışında hafif bir ışık vardır.*) Bayana değil, baya tutacaksınız! Doğumgünü çocuğunu aydınlatmışım. (*MCCANN feneri STANLEY'in yüzüne tutar.*) Haydi, Mrs Boles, söz sizin.

Sessizlik.

MEG. Ne diyeceğimi bilemiyorum.

GOLDBERG. Ona bakın. Ona bakın, gelir.

MEG. Işık gözüne giriyor mu?

GOLDBERG. Hayır, hayır. Başlayın.

MEG. Şey — çok, çok hoş burada olmak bu gece, benim evimde, Stanley'in şerefine bir şeyler söylemek istiyorum, çünkü onun doğumgünü, ne zamandır burada oturuyor, sonra o benim sevgili Stanley'im ayrıca. Çok iyi bir çocuktur, ama zaman zaman yaramazlaşır. (*GOLD-*

BERG'den beğendiğini gösteren bir kahkaha.) Tanıdığım tek Stanley, bütün dünyadan daha iyi tanırım onu, ama o bunu bilmez. («Bravo — bravo» der GOLDBERG.) Şey, ağlamak geliyor içimden, çok mesudum çünkü, o burada, yanımda, gitmedi, doğumünü, onun için yapmıyacağım hiçbir şey yoktur, sonra siz, bütün bu iyi insanlar bir arada bu gece... (Hiçkırarak ağlar.)
GOLDBERG. Çok güzel! Çok güzel bir konuşma. Işığı yak, McCann. (MCCANN kapıya gider. STANLEY hareketler durur.) Eşsiz bir konuşmadı bu! (Işık yanar. LULU girer soldaki kapıdan. GOLDBERG, MEG'i yatıştırma çabasına geçer.) Aa, yeter artık. Haydi, gülün bakalım şekerinize. Şimdi oldu. İçki içeceğiz daha. Aa, bakan kim geldi!

MEG. Lulu.

GOLDBERG. Hoş geldiniz, Lulu. Ben Nat Goldberg. Stanley, çabuk içki yeni gelene. Eşsiz bir konuşma kaçırdınız, şekerim, hem de ne konuşmal!

LULU. Öyle mi?

GOLDBERG. Stanley, içki koysanıza. Stanley. (STANLEY, LULU'ya bir bardak uzatır.) Tamam. Şimdi kaldırım bardaklarımızı. Herkes ayakta mı? Yok, siz değil, Stanley. Siz oturacaksınız.

MCCANN. Evet, doğru. Oturmah.

GOLDBERG. Bir dakika oturamaz mısınız? Şerefimize içeceğiz.

MEG. Haydi!

STANLEY masanın yanındaki bir sandalyeye oturur.
GOLDBERG. Tamam. İşte oturdu Stanley. (Sahnenin ortasında.) Evet, önce şunu söylemek isterim, hayatımda hiçbir zaman az önceki konuşmayı dinlerkenki kadar duygulandığımı hatırlamıyorum. Günümüzde, bu çağda, böylesine gerçek, böylesine katkısız bir samimiyetle kaç kere karşılaşabilir insan? Belki de ömri boyunca bir tek kere. Birkaç dakika öncesine kadar, bayan-

lar, baylar, ben de, tıpkı sizler gibi kendi kendime soruyordum. Aşkı, dürtüslüğü, utanç vermiyen sevgileri o eski günlerin ne oldu, çocukluğumuzda analarımızdan öğrendiğimiz duygular nerede şimdi?

MCCANN. Rüzgâr gibi geçti.

GOLDBERG. Ben de öyle diyordum bugüne kadar. Bir kahkaha, bir balık avı, söyle biraz bahçeyle oyalanma yeterdi bana. Ne kadar övünürdüm kendi elimle yaptığım limonluğumla! İşte böyle bir adamım ben. Büyüklükler değil, iç değerler önemli benim için. Küçük bir Austin, Fuller's'de bir çay, Boots kitaplığından bir kitap, başka ne istenir! Ama şimdi, şu anda, dinlediğimiz konuşmanın sıcaklığı beni beynime inen bir yumruk gibi sersemletti. Kendisi için böyle bir konuşma yapılan insan çok talihli bir insan, hence. (Sessizlik.) Nasıl anlatayım? Hep yuvarlanıp gidiyoruz şu dünyada. Bir kuru minder bu dünya, üstünde kavrılıp yatıyoruz. Değil mi!

LULU. (Hayranlıkla.) Öyle!

GOLDBERG. Anlaştık. Ama bu gece, Lulu, McCann, çok talihliyim. Bütün gururu, eğilmezliği, yüceliği içinde, bir bayanın kendi soyundan bir varlığa bağlılıklarını bildirdiğini dinledik. Stanley, size yürekten tebrikler. Ayrıca, bütün buradaki arkadaşlar adına, doğumünüzü kutlu olsun. Hayatta hiçbir zaman bugünkü kadar gurur duymadığınıza eminim. Mazoltov! Simchahs'da buluşalım! (LULU ile MEG alkışlarlar.) Söndür ışığı, McCann, şerefe içeceğiz.

LULU. Eşsiz bir konuşma.

MCCANN ışığı söndürür, gelip feneri STANLEY'in yüzüne tutar. Pencerenin dışındaki ışık azalmıştır.

GOLDBERG. Kaldırım bardaklarımızı. Stanley — doğum günün kutlu olsun.

MCCANN. Kutlu olsun.

LULU. Kutlu olsun.

MEG. Daha böyle nice günlere, Stan.
GOLDBERG. Haydi, içelim.

Hepsi içerler.

MEG. (STANLEY'i öper.) Ah, Stanny....
GOLDBERG. Işık!

MCCANN. Tamam! (İştığı yakar.)

MEG. Haydi, şerefe, Stan! (Bardağını uzatır.)

LULU. Mr Goldberg —

GOLDBERG. Nat deyin bana.

MEG. (MCCANN'a.) Şerefe!

LULU. (GOLDBERG'e.) Bardağımız boş. Doldurayım.

GOLDBERG. Mutlu kıyorsunuz beni.

LULU. Biliyorsunuz çok güzel konuştuğunuzu, değil mi,

Nat? Nerede öğrendiniz böyle konuşmayı?

GOLDBERG. Beğendiniz demek, hum?

LULU. Ah, evet!

GOLDBERG. İlk konuşmamı Ethical Hall'da yapmışım,
Bayswater'de. Büyük bir fırsattı benim için. Hiç unut-
mam. Herkes oradaydı o gece. Charlotte Caddesi bom-
boştı. Tabii, bu söylediğim, çok çok önce.

LULU. Ne üzerineydi konuşmanız?

GOLDBERG. Gerekli ile. Olası. Bomba gibi patladı. O
günden beri her düğünde konuşurum.

STANLEY hareketsiz durur. GOLDBERG masanın so-
luna oturur. MEG ile MCCANN sahnenin önünde,
sağda, LULU sahnenin önünde, solda dururlar. MC-
CANN elinden bırakmadığı İrlanda viskistinden bar-
dağına doldurur.

MEG. Biraz da ondan koysanıza.

MCCANN. Bunun içine mi?

MEG. Evet.

MCCANN. Alışık mısınız karışık içmiye?

MEG. Hayır.

MCCANN. Oturum. Verin bana bardağınızı.

MEG sahnenin önünde, sağda, bir ayakkabılığın üs-

üne oturur. LULU masanın başında GOLDBERG ile
kendisine içki koyar, GOLDBERG'in bardağını verir.
GOLDBERG. Teşekkür ederim.

MEG. (MCCANN'a.) İçeyim mi, ne dersiniz?

GOLDBERG. Lulu, ne tatlı bir kızsın sen! Gel otur kuca-
ğuma.

MCCANN. Niye içmiyesiniz?

LULU. Olur mu?

GOLDBERG. Bir dene.

MEG. (İçkiyi tadarak.) Çok güzel.

LULU. Başım tavana degecek bir sıçrasam.

MCCANN. Nasıl böyle karışık içersiniz anlıyamıyorum.

GOLDBERG. Haydi gel.

MEG. (MCCANN'a.) Otursanıza şu iskemleyle.

LULU, GOLDBERG'in kucacağına oturur.

MCCANN. Buna?

GOLDBERG. Rahat mı?

LULU. Evet, çok.

MCCANN. (Oturur.) İyiymiş.

GOLDBERG. Gözlerin ne çok şey söylüyor, biliyor mu-
sun?

LULU. Sizinkiler del

GOLDBERG. Öyle mi?

LULU. (Kıkırdar.) Haydi!

MCCANN. (MEG'e.) Nereden aldınız bunu?

MEG. Babam almıştı.

LULU. Sizin burada olacağınızı bilmiyordum bu gece.

MCCANN. (MEG'e.) Carrickmacross'a gittiniz mi hiç?

MEG. (İçerek.) King's Cross'a gittim.

LULU. Birdenbire iniverdiniz gökyüzünden sanki.

GOLDBERG. (LULU kucığında hareket ederken.) Yavaş.

Kaburgalarımı kıracağım.

MEG. (Ayağa kalkarak.) Dans etmek istiyorum! (LULU

ile GOLDBERG göz gözedirler. MCCANN içki içer.

MEG, STANLEY'e gelir.) Stanley. Dans edelim mi?

(STANLEY hareketsiz oturur. MEG odada kendi kendine dans eder, sonra gene MCCANN'ın yanına gidip bardağını doldurur. Oturur.)

LULU. (GOLDBERG'e.) Bir şey söyleyeyim mi size?
GOLDBERG. Ne?

LULU. Güven veriyorsunuz bana.

GOLDBERG. (Bardağını kaldırarak.) Gesundheit.
LULU. Karmız var mı?

GOLDBERG. Vardı. Hem de ne kadın! Dinle bak. Bir cuma günü, öğleden sonra, küçük bir gezinti için parkın oraya gitmiştim. Şey, rica etsem, bir dakika şu masanın üstüne oturur musun? (LULU masanın üstüne oturur. GOLDBERG yayılarak devam eder.) Küçük bir gezinti. Yol boyunca minik oğlanlara, kızlara selâm vererek — hiçbirini ayırmadan — sonra eve dönerdim, tek kathi, çatisız evime. «Simey!» diye bağırırdı karım, «çabuk ol, soğumasın!» Bir de bakardım masanın üstüne! Tabakta en güzelinden bir balık, yanında da hıyar turşusu.

LULU. Ben sizin adınızı Nat sanıyordum.

GOLDBERG. Karım Simey derdi.

LULU. Her halde iyi bir kocaydınız.

GOLDBERG. Cenazesini görmeliydiniz karımın.

LULU. Niye?

GOLDBERG. (Soluğunu içine çekerek başını iki yana sallar.) Ne cenazeydi!

MEG. (MCCANN'a.) Babam beni İrlanda'ya götürecekti, bir zaman. Sonra yalnız başına çıkıp gittiği bir yere.

LULU. (GOLDBERG'e.) Beni küçük bir kızken görmüş müydünüz acaba hiç?

GOLDBERG. Güzel bir kız mıydın?

LULU. Güzeldim.

MEG. Acaba İrlanda'ya mı gitmişti?

GOLDBERG. Belki de seninle sırta taşımaca oynadık.

LULU. Belki de.

60

MEG. Beni almadı yanına.

GOLDBERG. Ya da baba oldu gelincek.

LULU. Oyun mu o da?

GOLDBERG. Elbette oyun!

MCCANN. Niye götürmedi sizi İrlanda'ya?

LULU. Eğlendiriyorsunuz beni!

GOLDBERG. Oysa üzülmelisin.

LULU. Bayılırım ben yaşlı adamlara. Dinlendirirler insanı.

Birbirlerine sarılırlar.

MCCANN. Bir yer biliyorum. Roscrea. Nolan Ana'nın.

MEG. Ben küçük bir kızken odamda gece lâmbası vardı.

MCCANN. Bir kere oraya gittik, bütün çocuklar, sabaha kadar. Şarkılar söyledik, içtik.

MEG. Annem başucumda oturup ninni söylerdi bana.

MCCANN. Sabah da bir kızartına et üstüne. Neredeyim?

MEG: Küçük odamın rengi pembeydi. Pembe bir halım, pembe perdelerim vardı, her yan müzik kutularıyla doluydu. Onları çalarak uyurdum. Babam çok büyük bir doktordu. Hiç hasta olmazdım ben. İyi bakarlardı. Hepsini başka renk olan öteki odalarda kardeşlerim vardı, kimi kız, kimi oğlan.

MCCANN. Tullamore'dayım, siz neredesiniz?

MEG. (MCCANN'a.) Biraz daha koysamıza.

MCCANN. (Onun bardağını doldururken şarkı söylüyerek.)

Zafer, zafer, yiğit İrlanda'lılar!

MEG. Ah, ne güzel bir ses.

GOLDBERG. Bize bir şarkı söylesene, McCann.

LULU. Bir aşk şarkısı!

MCCANN. (Şiir okur gibi.) Gece zavallı Paddy yere serilince, bütün oğlanlar gitti onu görmeye.

GOLDBERG. Bir aşk şarkısı!

MCCANN. (Şarkı söyler.)

Ah, Adem'le Havva'nın bahçesi, diyorlar,

Yok olup gitmiş, yalan, yalan.

Ben. Clay'den sola dönüp yürüyün,

61

Coote Hill yolunun tam yarısında.
Orada bulacaksınız, inanın bana,
Durmadan sesleniyor, sesleniyor:
Dön geri, Paddy Reilly, dön Bally-James-Duff'a,
Dön geri, Paddy Reilly, dön geri!
LULU. (GOLDBERG'e.) Sevdiğim ilk adamın tıpatıp eşisiniz.
GOLDBERG. Bu ne güzel bir gerçek.
MEG. (Ayağa kalkarak.) Bir oyun oynyalım.
GOLDBERG. Nasıl oyun?
LULU. Ne oyunu?
MEG. Ne olursa.
LULU. (Ayağa fırlayarak.) Evet, haydi oynyalım.
GOLDBERG. Ne oynayacağız?
MCCANN. Saklambaç.
LULU. Körebe.
MEG. Evet!
GOLDBERG. Körebe mi oynamak istiyorsunuz?
LULU. He MEG. Evet!
GOLDBERG. Peki. Körebe. Haydi! Herkes ayağa! (Kalkar.) McCann. Stanley — Stanley!
MEG. Stanley. Kalksana.
GOLDBERG. Nesi var?
MEG. (STANLEY'in üstüne eğilerek.) Stanley, oyun oynayacağız. Aah, haydi gel, somurtma öyle, Stan.
STANLEY kalkar. MCCANN kalkar.
GOLDBERG. Tamam! Şimdi — kim ebe olacak önce?
LULU. Mrs Boles.
MEG. Ben olmam.
GOLDBERG. Elbette siz.
MEG. Kim, ben mi?
LULU. (Boynundan eşarpını çıkarır.) Haydi gelin.
MCCANN. Nasıl oynanıyor bu oyun?
LULU. (Eşarpı MEG'in gözlerine bağlar.) Hiç oynamadınız mı körebe? Kıpırdamayın, Mrs Boles. Yakalanmı-

yaacaksınız. Ama ebenin gözleri bağlandıktan sonra yer değiştirmek yok. Neredeyseniz, orada kalacaksınız. Yoklarsa, siz ebe oluyorsunuz. Dönün bana. Bu kaç?
MEG. Görmüyorum.
LULU. Tamam.
GOLDBERG. Tamam! Herkes yerini alsın. McCann. Stanley. Şimdi durun. Artık hareket etmek yok. Haydi!
STANLEY sahnenin önünde, sağda. MEG odada dolaşır. GOLDBERG elini uzatarak LULU'yu okşar.
MEG, MCCANN'ı yakalar.
MEG. Yakaladım!
LULU. Açın gözlerinizi.
MEG. Ne güzel saçlar!
LULU. (Eşarpı çözerek.) İşte.
MEG. Siz!
GOLDBERG. McCann'a bağla.
LULU. (Eşarpı MCCANN'a bağlarken.) İşte. Dönün bana. Bu kaç?
MCCANN. Bilmem.
GOLDBERG. Tamam! Herkes yerini alsın. Tamam. Durun! Kıpırdamayın yerinizden artık!
MCCANN dolaşmaya başlar.
MEG. Ah, çok güzelli!
GOLDBERG. Susun! Çih, çih, çih. Haydi, değiştirin yerlerinizi. Durun. Kıpırdamayın!
MCCANN dolaşır. GOLDBERG elini uzatarak LULU'yu okşar. MCCANN, STANLEY'e yaklaşır. Elini uzatıp STANLEY'in gözlüğüne dokunur.
MEG. Stanley!
GOLDBERG. (LULU'ya.) Eğleniyor musun?
MEG. Ebe sensin, Stan.
MCCANN eşarpı çözer.
MCCANN. (STANLEY'e.) Gözlüğünüzü alayım.
MCCANN, STANLEY'in gözlüğünü alır.
MEG. Bana verin eşarpı.

GOLDBERG. (LULU'ya sarılır.) Bağlayın gözlerini, Mrs Boles.

MEG. Bağlıyorum.

LULU. (GOLDBERG'e.) Öp beni. (Öpüşler.)

MEG. (STANLEY'e.) Görüyor musun burnumu?

GOLDBERG. Görmez. Hazır mısınız? Tamam! Yerlerinizi alın! Durun. Kıpırdama yok!

STANLEY gözleri bağlı durur. MCCANN yavaşça sahnenin arkasına, sola doğru geriler. STANLEY'in gözlüğünü çerçevesini kırarak ikiye ayırır. MEG sahnenin önünde, soldadır. LULU ile GOLDBERG sahnenin arkasında, ortada, yan yanadırlar. STANLEY ilerler, çok yavaş, sahnenin soluna doğru. MCCANN davulu alıp STANLEY'in yoluna koyar. STANLEY davula basar, ayağı içine girer, yere düşer.

MEG. Aah!

GOLDBERG. Şışt!

STANLEY ayağa kalkar. MEG'e doğru ilerler, davul ayağında sürüklenir. MEG'in yanına gelince durur. Ellerini uzatır, elleri havada bir dolandıktan sonra MEG'in boğazını bulur. Birden kadının boğazını sıkma-ya başlar. MCCANN ile GOLDBERG ileri atılıp STANLEY'i yakalar, kenara iterler.

BİRDEN KARARIR

Pencerede de artık ışık yoktur. Sahne kapkaranlıktır.

LULU. Işığı yakın!

GOLDBERG. Ne oldu?

LULU. Işığı yakın!

MCCANN. Bir dakika.

GOLDBERG. Nerede?

MCCANN. Bırak beni!

LULU. Biri dokunuyor bana!"

GOLDBERG. Bu kim?

MEG. Ben'im!

MCCANN. Nerede?

MEG. Niye söndü ışık?

GOLDBERG. Fenerin nerede? (MCCANN feneri GOLDBERG'in yüzüne tutar.) Bana değil! (MCCANN ışığı dolastırır. Biri vurur eline, fener yere düşer. Söner.)

MCCANN. Fenerim!

LULU. Tanrım!

GOLDBERG. Nerede fenerin? Alsana yerden!

MCCANN. Bulamıyorum.

LULU. Elimi tut. Elimi tut.

GOLDBERG. Diz çok. Yardım edin de feneri bulalım.

LULU. Yapamam.

MCCANN. Yok.

MEG. Niye söndü ışık?

GOLDBERG. Susun hepiniz? Yardım edin de feneri bulalım.

Sessizlik. Yere diz çökmüş olan MCCANN ile GOLDBERG'in homurdandıkları duyulur. Birden odanın arkasından keskin, yüksek bir ta-ta-ta sest gelir, sopayla davulun yanına vurulmuştur. Sessizlik. LULU hiçkarak ağlar.

GOLDBERG. Burada. McCann!

MCCANN. Buradayım.

GOLDBERG. Gel, bana gel. Yavaş. Orada.

GOLDBERG ile MCCANN masanın soluna, arkaya doğru giderler. STANLEY masanın sağından öne doğru gelir. LULU birden onun kendisine doğru geldiğini görür, bir çığlık atarak bayılır. GOLDBERG ile MCCANN hızla geri dönünce çarpışırlar.

GOLDBERG. Ne oluyor?

MCCANN. Kim o?

GOLDBERG. Ne oluyor?

Karanlıkta STANLEY, LULU'yu kaldırıp masanın üstüne yatırır.

MEG. Lulul

GOLDBERG ile MCCANN sađdan sahnenin önüne ilerlerler.

GOLDBERG. Nerede?

MCCANN. Yere düřtü.

GOLDBERG. Nerede?

MCCANN. Bu yanda.

GOLDBERG. Gel kaldıraım.

MCCANN. (Sahnenin soluna doğru giderek.) Bulamıyorum.

GOLDBERG. Burada bir yerde olacak.

MCCANN. Yok.

GOLDBERG. (Sahnenin soluna doğru giderek.) Burada olacak.

MCCANN. Gitmiş.

MCCANN yerde elektrik fenerini bulur, masaya, STANLEY'e tutar. LULU masanın üstüne sırt üstü uzanmış, kolları iki yana açılmış, STANLEY üstüne eğilmiştir. STANLEY, ışık kendisini aydınlatınca kırdamaya başlar. GOLDBERG ile MCCANN üstüne yürürler. Kıkrđyarak geriler, fener yüzünü aydınlatmaktadır. Sahnenin arkasına, sola doğru giderler. STANLEY mutfağın deliğine doğru geriler, gene kırdamaktadır. Fener yakınlaşır. Sırtı duvara gelince kırdaması yükselir, fazlaľařır. GOLDBERG ile MCCANN'ın vücutları birleşip onu örter.

Perde

ÜÇÜNCÜ PERDE

Ertesi sabah. PETEY elinde bir gazeteyle soldan girer, masanın başına oturur. Okumaya başlar. MEG'in sesi mutfaka açılan delikten gelir.

MEG. Sen misin, Stan? (Sessizlik.) Stanny?

PETEY. Evet.

MEG. Sen misin?

PETEY. Ben'im.

MEG. (Delikten bakarak.) Ha, sen misin? Cornflakes kalmadı.

PETEY. Eee, başka ne var?

MEG. Hiç.

PETEY. Hiç mi?

MEG. Bir dakika. (Delikten çekilir, mutfak kapısından içeri girer.) Gazete aldım mı?

PETEY. Evet.

MEG. İyi mi haberler?

PETEY. Kötü değil.

MEG. O iki adam kahvaltılık ne var ne yok silip süpürdüler bu sabah.

PETEY. Öyle mi?

MEG. Ama biraz çay var gene çaydanlıkta. (Adamın bardağına çay koyar.) Çarşıya gideceğim şimdi alışverişe. Alınm' sana güzel bir şeyler.

PETEY. İyi.

MEG. Ah, bir dakika oturayım şuraya. (Masanın yanına oturur, sağa.)

MEG. Görmedin mi? Emin misin?

PETEY. Ne yapsın Mr Goldberg el arabasını?

MEG. Mr Goldberg mi?

PETEY. Onun otomobili.

MEG. (*Rahatlamış.*) Onun mu? Ah, bilmiyordum onun olduğunu.

PETEY. Elbette onun otomobili.

MEG. Ah, daha iyiyim şimdi.

PETEY. Ne diyorsun sen?

MEG. Ah, çok daha iyiyim.

PETEY. Haydi, çık da hava al biraz.

MEG. Evet, çıkıyorum. Çıkıyorum. Alışveriş için çarşıya gideceğim. (*Arka kapıya doğru gider. Üst katta bir kapı kapanır. MEG döner.*) Stanley bul Aşağı geliyor — ne vereceğim şimdi ona kahvaltı? (*Hızla mutfaka gider.*) Petey, ne vereceğim ona? (*Delikten dışarı bakar.*) Cornflakes kalmadı. (*İkisi de kapıya bakarlar.*) GOLDBERG girer. Onların bakışını görünce, kapıda bir durular, sonra gülümser.)

GOLDBERG. Karşılama töreni mi?

MEG. Ah, Stanley sandım da!

GOLDBERG. Benziyor muyuz?

MEG. Ah, hayır. Sizin tipiniz çok başka.

GOLDBERG. (*Odaya girer.*) Çok başka, tabii.

MEG. (*Mutfaktan odaya girerken.*) Stanley kahvaltıya iniyor sandım. Daha inmedi bu sabah.

GOLDBERG. Kırmız çok güzel çay yapıyor, Mr Boles, biliyor musunuz?

PETEY. Evet, bazan yapar. Bazan da unutur.

MEG. Geliyor mu aşağı Stanley?

GOLDBERG. Aşağı? Tabii geliyor aşağı. Böyle güzel, güneşli bir günde gelmez olur mu? Şimdi kalkıp gelir. (*Masanın başına oturur.*) Sonra da bir güzel kahvaltı eder.

MEG. Mr Goldberg.

GOLDBERG. Evet?

MEG. Dışardakinin sizin otomobiliniz olduğunu bilmiyordum.

GOLDBERG. Beğendiniz mi?

MEG. Bir yere mi gideceksiniz?

GOLDBERG. (*PETEY'e.*) Cösterişli bir araba, değil mi?

PETEY. Güzel, pırl pırl boyalı.

GOLDBERG. Eski mal her zaman için daha iyidir, unutmayın bu sözümü. Geniş bir kere. Önü geniş, arkası geniş. (*Çaydanlığa vurur.*) Çay sıcak. İster misiniz, Mr Boles?

PETEY. Hayır. Teşekkür ederim.

GOLDBERG. (*Fincanına çay koyarak.*) O araba? O araba beni hiçbir zaman utandırmadı.

MEG. Bir yere mi gideceksiniz?

GOLDBERG. (*Dalgin.*) Hele bagaj! Çok güzeldir. Geniş ... istediğin kadar doldur.

MEG. Eh, ben gideyim artık. (*Arka kapıya doğru yürür, döner.*) Petey, Stanley aşağı inince...

PETEY. Evet?

MEG. Söyle ona, çok kalmam, şimdi dönerim.

PETEY. Olur.

MEG. (*Belli belirsiz.*) Şimdi dönerim. (*MEG çıkar.*)

GOLDBERG. (*Çayını yudumlarken.*) İyi kadın. Cana yakın kadın. Annem de böyleydi. Karım da böyleydi.

PETEY. Nasıl bu sabah?

GOLDBERG. Kim?

PETEY. Stanley. İyileşti mi biraz?

GOLDBERG. (*Kararsız.*) Eh... biraz daha iyice, sanırım, biraz. Tabii, ben pek anlamam, Mr Boles, benim ... benim bilebileceğim bir şey değil kesinlikle. En iyisi ... hmmm ... bu işin mütehassısı olan bir kimsenin onu iyi bir gözden geçirmesi ... tabii. Adımın önünde Dr. Prof, birtakım harfler olacak. Bütün mesele o harflerde.

PETEEY. Evet.

GOLDBERG. Ama Dermot yanında şimdi. Yalnız bırakmıyor ... hiç.

PETEEY. Dermot mu?

GOLDBERG. Evet.

PETEEY. Korkunç bir şeydi.

GOLDBERG. (*İçini çeker.*) Evet. Doğumgünü eğlencesi fazla geldi.

PETEEY. Ne oldu dersiniz?

GOLDBERG. (*Sertçe.*) Ne oldu? Sinir bozukluğu, Mr Boles. Sadece bir sinir bozukluğu.

PETEEY. Ama niye böyle birdenbire patlak verdi?

GOLDBERG. (*Ayağa kalkıp sahnenin arkasına doğru ilerler.*) Evet, Mr Boles, sinir bozuklukları türlü yollarla ortaya çıkar. Daha geçen gün bir arkadaşım anlatıyordu. Başka bir olay üzerinde duruyorduk — tıpkı bunun eşi değil, tabii, ama ... hayli benzer bir olay. (*Durur.*) Her neyse, bana dedi ki, o arkadaşım, anlıyorsunuz, bazan yavaş yavaş olur dedi — günden güne daha fazla, daha fazla, daha fazla ... günden güne. Ama sonra bir başkasında, bakarsınız, birdenbire oluvermiş. Şıpl! Birdenbire! Sinirler darmaduman! Kesinlikle bilinemez nasıl olacağı, ama bazı kimselerde ... kaçınılmaz bir sonuç tabii, daha önceki olaylarla gelişiyor.

PETEEY. Evet?

GOLDBERG. Evet. O arkadaşım — daha geçen gün anlatmıştı. (*Bir an canı sıkıldık durur, sonra tabakasını çıkarıp bir sigara alır.*) Bir Abdullah almaz mısınız?

PETEEY. Hayır, içmem, teşekkür ederim.

GOLDBERG. Ben arada bir tütürüyorum bir tane. Bir Abdullah olursa, ya da, belki ... (*Parmaklarını şaklatır.*)

PETEEY. Ne geceydi. (*GOLDBERG çakmağıyla sigarasını yakar.*) Kapıya geldim, evde bütün ışıklar sönmük. Saatin otomatigine bir şilin attım, girdim içeri, parti bit-

miş.

GOLDBERG. (*Sahnenin önüne doğru gelerek.*) Otomatigine bir şilin mi attınız?

PETEEY. Evet.

GOLDBERG. Sonra da ışıklar yandı.

PETEEY. Evet, ben de girdim içeri.

GOLDBERG. (*Kısa bir gülişle.*) Anlamıştım ben zaten saatten olduğunu.

PETEEY. (*Devam ederek.*) Çıt yoktu evde. Hiçbir şey duyulmuyordu. Yukarı çıktım, arkadaşımız — Dermot — ile karşılaştım sahanlıkta, o anlattı.

GOLDBERG. (*Sertçe.*) Kim?

PETEEY. Arkadaşımız — Dermot.

GOLDBERG. (*Sıkıntılı.*) Dermot. Evet. (*Oturur.*)

PETEEY. Bazan atlatırlar, değil mi? Yani geçer bu hastalık, iyileşirler, değil mi?

GOLDBERG. İyileşmek? Evet, bazan iyileşirler, bilinmez.

PETEEY. Yani belki de şimdi geçmiştir demek istiyorum, hum?

GOLDBERG. Olabilir. Olabilir.

PETEEY. Kalkar, çaydanlıkla fincanı alır.

PETEEY. Öğlene kadar iyileşemezse gidip bir doktor çağırırım.

GOLDBERG. (*Canlı.*) Biz düşündük onu, Mr Boles. Siz hiç üzülmeyin.

PETEEY. (*Şüpheli.*) Anlamadım? (*Yukarda bir kapı kapanır. İki tane de oda kapısına bakarlar. Ellerinde iki bavulla MCCANN girer.*) Oo, siz misiniz? Toplanmışsınız?

PETEEY. Çaydanlıkla fincanları mutfağa götürür. MCCANN sola doğru ilerleyip bavulları yere bırakır. Sonra pencerenin önüne gidip dışarı bakar.

GOLDBERG. Eee? (*MCCANN cevap vermez.*) McCann. Sana soruyorum.

MCCANN. (*Arkasına dönmeyen.*) Ne?

GOLDBERG. Ne nesi? (MCCANN cevap vermez.) Ne demek ne?

MCCANN. (Dönüp GOLDBERG'e bakar, dik başlı.) Gitmem bir daha yukarı.

GOLDBERG. Niye gitmiyorsun?

MCCANN. Gitmem bir daha yukarı.

GOLDBERG. Ne oluyor gene?

MCCANN. (Öne doğru ilerler.) Sustu artık. O az önceki ... konuşmaları bıraktı.

PETEY mutfağın deliğinden bakar, ötekler görmez onu.

GOLDBERG. Ne zaman hazır olacak?

MCCANN. (Asık suratlı.) Kendin git bundan sonra.

GOLDBERG. Ne oldu sana, ne var?

MCCANN. (Sessizce.) Verdim ona.

GOLDBERG. Neyi verdin?

MCCANN. Gözlüğünü.

GOLDBERG. Sevinmedi mi?

MCCANN. Çerçevesi kırık.

GOLDBERG. Ne zaman kırıldı?

MCCANN. Gözüne uydurmuştu çalışıyor camları. Bıraktım geldim aşağı.

PETEY. (Mutfak kapısından.) Sellotape vardı bir yerde. Bulur tuttururuz onunla.

GOLDBERG ile MCCANN ona dönerler. Sessizlik.

GOLDBERG. Sellotape mi? Yok, yok, istemez, Mr Boles. Şimdilik daha iyi, sessiz, aklı başka şeylere takılmaz.

PETEY. (Öne doğru ilerliyerek.) Doktor çağırmyalım mı?

GOLDBERG. Biz düşündük onu.
MCCANN sağa, ayakkabılığın oraya gider, bir fırça çıkarıp ayakkabılarını fırçalar.

PETEY. (Masaya gider.) Bence bir doktor çağırmalı.

GOLDBERG. Biliyorum. Biz düşündük onu. Biraz bekliyoruz ki kendine gelsin, sonra Monty'ye götüreceğim.

PETEY. Doktora mı?

74

GOLDBERG. (PETEY'e bakarak.) Tabii. Monty'ye. Sessizlik. MCCANN ayakkabılarını fırçalar. PETEY masanın başına oturur, sola.

Yoksa Mrs Boles bize öğle yemeği için bir şeyler almaya mı gitti?

PETEY. Evet.

GOLDBERG. Ama biz belki de gitmiş olacağız öğleye kadar.

PETEY. Öyle mi?

GOLDBERG. Gitmiş oluruz samıyorum.

MCCANN. (Söze karışarak.) O kız var ya?

GOLDBERG. Hangi kız?

MCCANN. O kız bütün gece korkulu rüyalar gördü.

GOLDBERG. Rüya değildi onlar.

MCCANN. Değil mi?

GOLDBERG. (Sinirli.) Değildi tabii.

MCCANN. Nereden biliyorsun?

GOLDBERG. Uyandım. Gittim baktım ne oluyor diye.

MCCANN. Ben duymadım gittiğini.

GOLDBERG. (Sertçe.) Duymadımsa duymamışsın demektir. Sana olanı söylüyorum.

MCCANN. Ee, neymiş?

GOLDBERG. Hiç. Hiçbir şey. Şarkı söylüyordu.

MCCANN. Şarkı mı?

GOLDBERG. (PETEY'e.) Tabii. Genç kızları bilmez misiniz! Şarkı söylüyordu.

MCCANN. Sonra ne oldu?

GOLDBERG. Ben de katıldım. Birkaç şarkı söyledik. Evet. Birkaç eski türkü söyledik birlikte, sonra uyudu.

PETEY kalkar.

PETEY. Eh, ben gidip bir bezelyelerime bakayım, bu arada.

GOLDBERG. Hangi arada?

PETEY. Beklerken.

GOLDBERG. Ne beklerken? (PETEY arka kapıya doğru

75

yürür.) Kıyıya gitmeyecek misiniz?

PETEY. Yok, daha gitmem. Stanley aşağı inince bana sesleniverin, olur mu, Mr Goldberg?

GOLDBERG. (*Çok candan.*) Kıyı hayli kalabalık olur ... böyle bir günde. Kumlarda sırt üstü yatarlar, denize girerler. Hayat. Şezlonglar ne olacak? Hazır mı şezlonglar?

PETEY. Hepsini çıkardım sabah.

GOLDBERG. Ama bilet işi? Kim bilet kesecek?

PETEY. Hepsi tamam. Bir şey olmaz, Mr Goldberg. Siz üzülmeysin o bakımdan. Biraz sonra dönerim ben.

PETEY çıkar. GOLDBERG kalkıp pencereye gider, onun arkasından bakar. MCCANN masaya gider, oturur, sola; gazeteyi alır; uzunlamasına, şerit gibi yırtmaya başlar.

GOLDBERG. Her şey hazır mı?

MCCANN. Tabii.

GOLDBERG düşünceli, ağır ağır yürür masaya doğru. Sağdaki sandalyeye otururken gözü MCCANN'a takılır.

GOLDBERG. Bırak şunu, haydi!

MCCANN. Niye?

GOLDBERG. Ne yırtıyorsun sanki onları öyle? Çocukça bir şey! Neye yanyor? Tek faydası yok.

MCCANN. Nen var senin buğün?

GOLDBERG. Soru, soru, soru. Yeter artık sorduğum. Ne sanıyorsun sen beni?

MCCANN, GOLDBERG'e bakar. Sonra yırttığı parçaları içine koyarak gazeteyi katlar.

MCCANN. Eee?

Sessizlik. GOLDBERG sandalyede arkasına yaslanır, gözlerini yumar.

MCCANN. Eee?

GOLDBERG. (*Yorgun.*) Ne?

MCCANN. Ne nesif?

76

GOLDBERG. Evet, ne nesi ...

MCCANN: Bekliyor muyuz, yoksa gidip getiriyor muyuz?

GOLDBERG. (*Yavaşça.*) Sen istiyor musun gidip getirmek?

MCCANN. Bitsin istiyorum artık bu iş.

GOLDBERG. Orası doğru.

MCCANN. Öyleyse bekliyor muyuz, yoksa — ?

GOLDBERG. (*Sözünü keserek.*) Nedense bir yorgunluk var üstümde. Şey gibi... Hiç böyle olmazdım.

MCCANN. Öyle mi?

GOLDBERG. Çok tuhaf.

MCCANN. (*Birden kalkıp GOLDBERG'in oturduğu sandalyenin arkasına gider. Islık gibi bir sesle.*) Bitirip bu işi gidelim. Bitirip gidelim. Bitsin artık. Bitirelim bu uğursuz işi. Bitirelim de gidelim artık.

Sessizlik.

Çıkayım mı yukarı?

Sessizlik.

Nat!

GOLDBERG kamburunu çıkarmış, oturur öylece. MCCANN yanına geçer.

Simey!

GOLDBERG. (Gözlerini açar, MCCANN'a bakarak.) Ne de-din? Ne di-ye ça-ğır-dım be-ni?

MCCANN. Kim?

GOLDBERG. (Öldürecek gibi.) Simey deme banal (MCCANN'ın boğazına yapıyor.) ANLIYOR MUSUN, SIMEY DEME BANAL!

MCCANN. (Kıvrılarak.) Nat, Nat, Nat, Nat! Nat dedim ben! Sana bir şey soruyordum, Nat! İnan bana. Bir soru, o kadar, bir soru, anlıyor musun, duyuyor musun?

GOLDBERG. (MCCANN'ı yere fırlatarak.) Ne sorusu?

MCCANN. Çıkayım mı yukarı?

GOLDBERG. (Öfkeyle.) Yukarı mı? Bir daha yukarı çık-

77

mazdın hani?

MCCANN. Ne diyorsun? Neden çıkmıyayım?

GOLDBERG. Öyle dedin.

MCCANN. Ben demedim öyle bir şey!

GOLDBERG. Demedin mi?

MCCANN. (Yerden, bütün odayı gözleriyle taryarak.)

Kim söylemiş onu? Ben demedim öyle bir şey! Şimdi çıkıyorum yukarı!

Ayağa fırlayıp soldaki kapuya atılır.

GOLDBERG. Durl

Kollarını sandalyenin kollarına dayıyarak yayılır.

Gel buraya.

MCCANN ona yavaş yavaş yaklaşır.

Düşünceni öğrenmek istiyorum. Bak ağzımın içine.

Ağzını açar iyice.

İyi bak.

MCCANN bakar.

Anlıyor musun ne demek istediğimi?

MCCANN boş boş bakar.

Anlıyor musun? Bütün dişlerim tamam. Doğduğum

günden beri tek diş çektirmedim. Sapsağlam hepsi.

(Ayağa kalkar.) Hayattaki başarıml, önemim buradan geliyor, McCann. Her zaman için demir gibiyim. Bütün hayatımca onu bilir onu söylerim. Elin-

den geleni yap, tuttuğunu sıkı tut, gereğini yerine getir. Anana, babana saygıdan ayrılma. Baştan sona.

Doğru bildiğinden şaşma, dümdüz ilerle, McCann, hiç yanılmazsın. Ne sanıyorsun yani, ben kendi kendine yetişmiş bir adam mıyım? Hayır. Nerede otur-

dedilerse orada oturdum mum gibi. Gözümü dört aç-

tım. Okul derseni? Okulu hiç sorma bana. Her konuda birinciydim. Neden? Çünkü söylüyorum, söylüyorum

bak, benim yolumdan ayrılma. Benim düşünüşümden

şaşma. Kafanda olacak hepsi, su gibi ezber. Hiçbir

şeyi yazmıyacaksın. Hayır. Tehlikeye atılmıyacaksın

kendini. O zaman anlarsın — bu sözlerimin doğruluğunu.

Çünkü inanıyorum ki bu dünya ... (Boş.) ...

Çünkü inanıyorum ki bu dünya ... (Umutsuz.) ...

ÇÜNKÜ İNANIYORUM Kİ BU DÜNYA ... (Yitik.) ...

Oturur.

Otur, McCann, şöyle karşıma otur.

MCCANN masanın önüne diz çöker.

(Gergin, artan bir güvenle.) Babam bana dedi ki,

Benny, Benny, dedi, gel buraya. Ölüyordun. Diz çök-

tüm yanına. Gece gündüz yanımdaydım. Kim vardı ki

başka? Bağışla, Benny, dedi, hoşgörülü ol. Evet, baba. Karının yanına dön. Olur, baba. Aşağı tabaka in-

sanlarını, yoksulları, kötü yaşayanları koru. Ad vermedin.

Ben hayatımı başkalarına yardım ederek tükettim,

dedi, utanç duymadan ölüyorum. Görevini yap, çev-

rende olan biteni gör. Komşularına hep selâm ver.

Hiç, ama hiç unutma aileni, çünkü aile insanın temeli,

yapısı, özüdür! Başım bir derde gürerse Barney Amca gelip kurtarı seni. Diz çöktüm. (MCCANN'ın

karşısına diz çöker.) Kutsal kitap adına yemin ettim.

Hep hatırlamam gereken kelimeyi biliyordum — Saygı!

Çünkü McCann — (Kibarca.) Seamus — kim gelir babandan önce? Onun babası. Ya ondan önce?

Ondan da önce? ... (Boş — övünge.) Kim gelir babanın babasından önce, babanın babasının anasından

başka! Büyük büyük büyükükannen.

Sesizlik. Yavaşça kalkar.

Ben böyle kazandım önemimi, McCann. Her zaman için demir gibiyim. Yaşama yaşam: Çok çalış, çok öğren. Hastalık nedir bilmem.

(Çok ince bir ses çıkarır. Çeşitne bakınır.) Neydi o?

MCCANN. Ne?

GOLDBERG. Bir şey duydum.

MCCANN. Ne duydun?

GOLDBERG. Bir ses. Gülmüş bir ses.

MCCANN. Senden çıktı.

GOLDBERG. Benden mi?

MCCANN. Tabii.

GOLDBERG. (İlgilenmiştir.) Ne, duydun mu sen de?

MCCANN. Duydum.

GOLDBERG. Bendim, ha? (Hafif bir kıskırdama.) Hah. Ne yaptım?

MCCANN. Şey ... hırlı gibi bir ses çıkardın, öyle.

GOLDBERG. Sonra! (Güler. İki de gülerler. Sonra bir den, aceleyle, merakla.) Kaşğın nerede? Yanında mı kaşğın?

MCCANN. (Bir kaşık çıkarır.) İşte.

GOLDBERG. Boğazıma bak. (Ağzını açıp dilini çıkarır.)

Haydi. (MCCANN kaşıkla GOLDBERG'in dilini bastırır.) Aaaaaaaa! Aaaaaaaa!

MCCANN. Hiçbir şeyin yok.

GOLDBERG. Doğru söyle.

MCCANN. Sapsağlamsun. Yeminle.

GOLDBERG. Şimdi anladın değil mi hayatta başarımın sebebini?

MCCANN. Anladım, tabii.

GOLDBERG güler. İki de gülerler.

GOLDBERG. (Durarak.) Sen gene de bir üfle bakayım. (Sesizlik.) Ağzıma.

MCCANN ayağa kalkar, ellerini dizlerine koyar, eğilir, GOLDBERG'in ağzının içine üfler.

Bir daha. Son.

MCCANN gene üfler. GOLDBERG dert dert soluk alır, başını iki yana sallar, sandalyeden ayağa fırlar.

Tamam. Oldu. Bir dakika, bir dakika dur. Her şeyi topladın mı?

MCCANN. Topladım.

80

GOLDBERG. Yayır?

MCCANN. Evet.

GOLDBERG. Ver onu bana.

MCCANN. Şimdi mi?

GOLDBERG. Hemen.

MCCANN baoullardan birini açıp bir kuvvet yayı çıkarır. GOLDBERG'e verir. GOLDBERG yayı gülümstiyerek, neşeyle, ustaca gerer bırakır, MCCANN'ın üstüne üstüne gider. İki de tutuk tutuk gülerler. GOLDBERG sonuna kadar çeker yayı. Yay kopar. GOLDBERG gülümser.

Demedim mi sana?

Yayı MCCANN'a atar. LULU girer, soldan.

Oo, bak kim geldi!

MCCANN onlara bakar, kapuya doğru gider.

MCCANN. (Kapıda.) Beş dakika sonra buradayım. (Elinde yayla çıkar.)

GOLDBERG. Gülsene.

LULU. Ne olacak?

GOLDBERG. Gel yanma.

LULU. Hayır, gelmem.

GOLDBERG. Ne oldu, ne var? Dargın mısın Natey Amca-ya?

LULU. Gidiyorum.

GOLDBERG. Gel bir el yirmi bir oynyalım, eski günleri ananz.

LULU. Yeterince oyun oynadım dünden beri.

GOLDBERG. Senin gibi bir kız, bu yaşta, böyle sağlam gelişmiş, ne diye oynamıyasın?

LULU. Çok akıllıyım.

GOLDBERG. Hem kim demiş oynamıyorsun diye, ha?

LULU. Siz beni öbür kızlar gibi mi sanıyorsunuz?

GOLDBERG. Bütün öbür kızlar öyle demek?

LULU. Ben bilmem öbür kızları.

GOLDBERG. Ben de bilmem. Hayatımda elimi bile sürme-

81

dim senden başka hiçbir kadına.

LULU. (*Çok kederli.*) Babam ne diyecek, öğrenirse? Ya Eddie ne diyecek?

GOLDBERG. Eddie mi?

LULU. İlk sevgilim, Eddie. Aramızda ne geçtiyse, tertemizdi. Onunla! Elinde çantasıyla gece yansı odama gelmemiştii hiç!

GOLDBERG. Kim açtı çantayı, ben mi, sen mi?

LULU. Ne isterseniz yaptırınız bana. Gece içkiden karmakarışık olmuştu kafam, ondan yararlandınız.

GOLDBERG. Lulu, şumulu, olan olmuş artık, onları unuttum, haydi gülümse. Öp de banşalım.

LULU. Elimi bile dokunduramam size.

GOLDBERG. Ama gidiyorum bugün.

LULU. Gidiyor musunuz?

GOLDBERG. Yaa, bugün.

LULU. (*Artan bir öfkeyle.*) Beni bir geceliğine kullandınız demek. Gelip geçici bir eğlence.

GOLDBERG. Kim kimi kullandı?

LULU. Siz kullandınız beni aldatıp, kendimi koruyamadığım bir zamanı kolluyarak.

GOLDBERG. Neden koruyamazmışsın kendini?

LULU. Siz soktunuz o duruma da, içirerek. Pis açlığımızı giderdiniz benimle. Sarhoşluğumdan yararlandınız. O yaptığım şeyleri bir daha bütün hayatımca yapmam, bir Sultana bile yapmam!

GOLDBERG. Bir gecede hareme girmez insan.

LULU. Siz bana bir kızın üç kere evlenip boşandıktan sonra bile öğrenemeyeceği şeyler öğrettiniz!

GOLDBERG. Sınıf atlamış oldun böylece! Ne var bunda üzülecek?

Hızla MCCANN girer.

LULU. Beni beğendiğinizden değil. Yalnızca kendi açlığını doyurmak için.

GOLDBERG. Sen böyle konuştuğunda mideme oturuyor ama

hepsi.

LULU. Hem de bütün o olanlardan sonra. Bir ihtiyar kadın nerdeyse öldürülecekti, bir adam çıldırdı — Nasıl unutulur bütün bunlar? Ah, Nat, niye yaptınız?

GOLDBERG. Sen istedin yapmamı, Lulula, ben de yaptım.

MCCANN. Apaçık bir şey bu.

LULU. (*Dönerek.*) Oohl!

MCCANN. (*İlerliyerek.*) Çok geç kalktınız, Miss.

LULU. (*Sahnenin arkasında, sola doğru gerliyerek.*) Ben mi?

MCCANN. Senin gibiler, çok uzun kalıyorsunuz yatakta.

LULU. Ne demek istiyorsunuz?

MCCANN. Günah mı çıkaracaksınız?

LULU. Ne?

MCCANN. (*Vahşice.*) Söyle günahını!

LULU. Neyi söylüyeyim?

MCCANN. Diz çok yere, anlat!

LULU. Ne demek istiyor?

GOLDBERG. Anlat. Ne kaybedersin?

LULU. Ne, ona mı?

GOLDBERG. Altı aydır papazlıktan uzak kaldı.

MCCANN. Diz çok, kadın, anlat son günahını!

LULU. (*Arka kapıya doğru çevilerek.*) Olanları gördüm bütün. Anlıyorum neler çevildiğini. İyice anlıyorum.

MCCANN. (*İlerliyerek.*) Seni Cashel Kayahlığında dönenirken gördüm, toprağı kirletiyordun becerdiğin işlerle. Yıkıl karşımdan!

LULU. Gidiyorum.

LULU çıkar. MCCANN soldaki kapıya gider, dışarı çıkar. STANLEY'i içeri getirir. STANLEY çizgili pantolon, siyah ceket, beyaz gömlek giymiştir. Bir elinde melon şapka, öbür elinde kırık gözlüğü vardır. Traş olmuştur. MCCANN arkasından girer, kapıyı kapatır. GOLDBERG, STANLEY'i karşılar, sağa bir sandalyeye

oturtur, şapkasını masanın üstüne koyar.

GOLDBERG. Nasılsın, Stan?

Sessizlik.

İyileştin mi biraz?

Sessizlik.

Gözlüğüne ne oldu?

GOLDBERG eğilir bakmak için.

Kırılmış yazık.

STANLEY boş boş yere bakar.

MCCANN. (Masanın yanından.) Daha iyice, değil mi?

GOLDBERG. Çok iyi.

MCCANN. Yepyeni bir adam.

GOLDBERG. Ne yapacağız biliyor musun?

MCCANN. Ne?

GOLDBERG. Yeni bir gözlük alacağız ona.

STANLEY'in gönlünü almaya çalışarak, kibarca, neşeyle konuşmaya başlarlar. Aşağıdaki sözleri söyledikleri süre boyunca STANLEY'de en ufak bir değişiklik olmaz. Öylece, hiç hareket etmeden oturur.

MCCANN. Hem de kendi cebimizden vereceğiz parasını.

GOLDBERG. Sözü mü olur onun! Bak, aramızda, Stan, zaten yeni bir gözlük gerekiyordu sana.

MCCANN. İyi göremiyordun.

GOLDBERG. Doğru. Yıllardır şaşı şaşı bakıyordun.

MCCANN. Hele şimdi büsbütün şaşı olmuşsun.

GOLDBERG. Doğru dediği. Gittikçe kötüleşiyorsun.

MCCANN. Hep daha kötü, daha kötü.

GOLDBERG. Uzun bir dinlenmeye ihtiyacın var.

MCCANN. Hava değişikliğine.

GOLDBERG. Gökkuşağının ötesinde.

MCCANN. Meleklerin bile gitmiye korktuğu bir yerde.

GOLDBERG. Tamam.

MCCANN. Saplanmış kalmışsın bu hayata.

GOLDBERG. Kansıız görünüyorsun.

MCCANN. Romatizmalı.

GOLDBERG. Miyop.

MCCANN. Saralı.

GOLDBERG. Ta kıyısına gelmişsin hayatın.

MCCANN. Ölmüş sayılırsın.

GOLDBERG. Ama biz kurtarabiliriz seni.

MCCANN. Kötü alnyazından.

GOLDBERG. Doğru.

MCCANN. Kimse yanlış diyemez.

GOLDBERG. Bundan böyle, sana biz yol göstereceğiz.

MCCANN. İstedığın kadar eğleneceksin.

GOLDBERG. Sabah çayını daha ucuza içeceksin.

MCCANN. Bütün pahalı şeyleri ucuzlatacağız senin için.

GOLDBERG. Sana göz kulak olacağız.

MCCANN. Öğütler vereceğiz.

GOLDBERG. Seni iyice tedavi edeceğiz.

MCCANN. Kulüp barna gideceksin.

GOLDBERG. Her zaman bir masa ayrılmış olacak senin için.

MCCANN. Oruç günlerini hatırlamana yardım edeceğiz.

GOLDBERG. Sana pastalar pişireceğiz.

MCCANN. Diz çökme günlerinde diz çöktüreceğiz.

GOLDBERG. Bir de paso cebinde.

MCCANN. Gezmelere götüreceğiz.

GOLDBERG. Gizli ipuçları vereceğiz.

MCCANN. İp atlatacağız.

GOLDBERG. Bir pantolon, bir yelek.

MCCANN. Her çeşit merhem.

GOLDBERG. Sıcak lapa.

MCCANN. Parmak kılıfı.

GOLDBERG. Göbek kuşağı.

MCCANN. Kulaklık.

GOLDBERG. Bebek pudrası.

MCCANN. Sırtını kaşınmaya fırça.

GOLDBERG. Yedek lastik.

MCCANN. Mide yıkama pompası.

GOLDBERG. Oksijen çadırı.
MCCANN. Dua silindiri.
GOLDBERG. Alçı.
MCCANN. Başına sargı.
GOLDBERG. Koltuk değneği.
MCCANN. Gece gündüz bakım.
GOLDBERG. Hepsi bedava.
MCCANN. Bedava.
GOLDBERG. Tam bir erkek yaratacağız senden.
MCCANN. Bir de kadın.
GOLDBERG. Yepyeni bir yönde yürüyeceksin.
MCCANN. Zengin olacaksın.
GOLDBERG. Saat gibi tıkır tıkır.
MCCANN. Seninle övüneceğiz.
GOLDBERG. Herkes senden bahsedecek.
MCCANN. Egsiz bir başarı.
GOLDBERG. Eksiksiz.
MCCANN. Emirler vereceksin.
GOLDBERG. Kararlar vereceksin.
MCCANN. Büyük adam olacaksın.
GOLDBERG. Devlet adamı.
MCCANN. Yatların sıra sıra.
GOLDBERG. Hayvanların.
MCCANN. Hayvanların.

GOLDBERG, MCCANN'a bakar.

GOLDBERG. Ben dedim hayvanların. (STANLEY'e döner.)
Yapmak da, yıkmak da senin elinde olacak, Stan. Yeminle. (Sessizlik. STANLEY hareketsizdir.) Evet? Ne diyorsun?

STANLEY'in başı çok yavaş kalkar, GOLDBERG'e doğru döner.

Ne düşünüyorsun? Haah?

STANLEY gözlerini yumup yumup açmaya başlar.

MCCANN. Sizin düşünceniz ne, bayım? Bu tatlı hayaller için?

GOLDBERG. Tatlı hayaller. Tabii. Tabii tatlı hayaller.
STANLEY'in elleri gözlüğünün parçalarını sıkarak titremeye başlar.

Ne diyorsun bu tatlı hayaller için? Haa, Stanley?
STANLEY kendini toparlar, ağzını açar, konuşmaya çablar, ama konuşamaz, boğazından sesler çıkar.

STANLEY. Ih-gıg ... ih-gıg ... uhhh-geg ... (Soluk soluğa.)
Kaahh ... kaahh ...

STANLEY'e bakarlar ikisi de. STANLEY derin bir soluk alır, bütün vücudu titrer. Kendini toparlar.

GOLDBERG. Evet, Stanny, ne diyorsun, haa?
Bakarlar ikisi de. STANLEY kendini toparlar. Başı düşer, çenesi göğsüne değer, kıvrılır.

STANLEY. Ih-gıghh ... ih-gıghhh ...

MCCANN. Sizin düşünceniz nedir, bayım?
STANLEY. Kaaahhh ... kaaahhh ...

MCCANN. Mr Webber! Nedir düşünceniz?
GOLDBERG. Ne diyorsun, Stan? Ne düşünüyorsun bu tatlı hayaller için?

MCCANN. Nedir düşünceniz bu hayaller için?

STANLEY'in vücudu titrer, gevşer, başı düşer, gene hareketsiz kalır, iki büküm. Arkada soldaki kapıdan PETEY girer.

GOLDBERG. Gene o eski Stan. Gel bizimle. Haydi, Stan.
MCCANN. Haydi gelin.

PETEY. Nereye götürüyorsunuz onu?
İkisi de dönerler. Sessizlik.

GOLDBERG. Monty'ye götürüyoruz.
PETEY. Burada kalabilir.

GOLDBERG. Saçmalamayın.
PETEY. Biz bakabiliriz ona burada.

GOLDBERG. Niye siz bakacaktınız?
PETEY. Misafirimiz bizim.

GOLDBERG. Özel bir tedavi görmesi gerekiyor.
PETEY. Buluruz birini.

GOLDBERG. Hayır. En iyisi Monty'ye götürmek. Haydi, McCann.

STANLEY'i sandalyeden kaldırırlar. GOLDBERG melon şapkasını giydirtir. Üçü de soldaki kapıya doğru ilerlerler.

PETEY. Bırakın onu!

Dururlar. GOLDBERG, PETEY'i süzer.

GOLDBERG. (Sinsice.) Siz niye gelmiyorsunuz bizimle, Mr Boles?

MCCANN. Evet, siz niye gelmiyorsunuz?

GOLDBERG. Gelin bizimle Monty'ye. Arabada yer çok.

PETEY kıpırdamaz. Yanından geçip kapıya varırlar.

MCCANN kapıyı açar, bavulları alır.

PETEY. (Çaresiz.) Stan, dinleme onları!

Çıkarlar.

Sessizlik. PETEY ayakta durur. Ön kapı kapanır. Bir otomobilin motoru çalışır. Arabanın kalkıp uzaklaştığı duyulur. Sessizlik. PETEY yavaşça masaya gider. Soldaki sandalyeye oturur. Gazeteyi alır açar. Uzunlamasına koparılmış parçalar yere düşer içinden. Eğilip onlara bakar. Pencereden MEG'in geçtiği görülür, arka kapıdan girer içeri. PETEY gazetenin baş sayfasını gözden geçirir.

MEG. (Öne doğru gelerek.) Otomobil gitmiş.

PETEY. Evet.

MEG. Gittiler mi?

PETEY. Evet.

MEG. Yemeğe gelmiyecekler mi?

PETEY. Hayır.

MEG. Aah, ne yazık. (Torbasını masanın üstüne koyar.) Sıcak dışarı. (Çeketini çıkarıp bir çengele asar.) Ne yapıyorsunuz?

PETEY. Okuyorum.

MEG. İyi mi haberler?

PETEY. İyi.

88

MEG masanın yanına oturur.

MEG. Stan nerede?

Sessizlik.

Stan inmedi mi daha, Petey?

PETEY. Hayır ... o ...

MEG. Yatıyor mu daha?

PETEY. Evet ... yatıyor daha.

MEG. Ne çok! Kahvaltuya geç kalacak.

PETEY. Bırak ... uyusun.

Sessizlik.

MEG. Ne güzel bir partiydi dün gece, değil mi?

PETEY. Ben yoktum.

MEG. Yok muydun?

PETEY. Bitmişti geldiğimde.

MEG. Aaa.

Sessizlik.

Çok güzeldi. Yıllardır böyle gülmemiştim. Dans ettik, şarkı söyledik. Oyunlar oynadık. Gelmeliydin.

PETEY. İyi oldu demek?

Sessizlik.

MEG. Ben balo güzelyidim.

PETEY. Öyle mi?

MEG. Yaal Herkes öyle dedi.

PETEY. İnanırmım!

MEG. Yaa, doğru söylüyorsun. Çok güzeldim.

Sessizlik.

Biliyorum, çok güzeldim.

Perde

DE YAYINLARI

BİLGİ DİZİSİ :

1. DOSTOYEVSKI'DEN SARTRE'A VAROLUŞÇULUK
Walter Kaufmann. Çeviren: Akşit Göktürk. (2. baskı).
3 lira.
2. SARTRE, YAZARLIĞI VE FELSEFESİ. Iris Murdoch
Çeviren: Selâhattin Hilâv. 5 lira.
3. EPİK TİYATRO ÜZERİNE. Bertolt Brecht. Çeviren:
Kâmuran Şipal. 5 lira.
4. BAUDELAIRE. Jean - Paul Sartre. Çeviren : Bertan
Onaran. 7.5 lira.
5. YABANCI'NIN AÇIKLAMASI. Jean-Paul Sartre. Çe-
viren: Bertan Onaran. 4 lira.
6. SOSYALİZM. Bertrand Russell. Çeviren: Murat Belge.
(2. baskı). 4 lira.
7. ALBERT CAMUS VE BAŞKALDIRMA EDEBİYATI:
John Cruickshank. Çeviren: Rasih Güran. 10 lira.
8. DOSTOYEVSKI. André Gide. Çeviren: Bertan Onaran.
7.5 lira.

ELEŞTİRİ, DENEME :

1. DÜŞÜNCEYE SAYGI. Memet Fuat. Denemeler. 3 lira
2. ŞENLİKNAME DÜZENİ. Sezer Tansuğ. İnceleme.
3 lira.
3. TURGUT UYAR — EDİP CANSEVER. Hüseyin Cön-
türk — Asım Bezirci. 2 inceleme. 3 lira.
4. DENEMELER. T. S. Eliot. Çeviren : Akşit Göktürk.
3 lira.
5. TİYATRO DENEYİ. Eugène Ionesco. Çeviren : Teo-
man Aktürel. 2 lira.

6. GERÇEKÜSTÜCÜLÜK — I. (Surréalisme — Açıklamalar). Hazırlayanlar : Selâhattin Hilâv — Ergin Ertem — Onat Kutlar. 3 lira.
7. SANAT MESELELERİ. Suut Kemal Yetkin. İnceleme. 2 lira.
8. GERÇEKÜSTÜCÜLÜK — II. (Surréalisme — Örnekler). Antoloji. Hazırlayanlar : Selâhattin Hilâv — Ergin Ertem — Said Maden. 5 lira.
9. PYRRHUS İLE CINEAS. Simone de Beauvoir. Çeviren : Asım Bezirci. Denemeler. 4 lira.

ANLATI DİZİSİ :

1. DÖŞEĞİMDE ÖLÜRKEN. William Faulkner. Roman. Çeviren: Murat Belge. 7.5 lira.
2. SÖZCÜKLER. Jean-Paul Sartre. (Nobel 1964). Çeviren: Bertan Onaran. 7.5 lira.
3. HİROŞİMA. John Hersey. Çeviren: R. Tomris. 4 lira.
4. BU SALI. Wolfgang Borchert. Hikâyeler. Çeviren: Kâmuran Şipal. 5 lira.

TÜRK ŞİİRİ DİZİSİ :

1. TRAGEDYALAR. Edip Cansever. 3 lira.
2. VİRGÜLÜN BAŞINDAN GEÇENLER. Ülkü Tamer. 3 lira.
3. GÖÇEBE. Cemal Süreya. 3 lira.
4. BAKIŞSIZ BİR KEDİ KARA. Ece Ayhan. 2 lira.
5. DİVANÇE. Behçet Necatigil. 3 lira.
6. SAAT 21-22 ŞİİRLERİ. Nâzım Hikmet. 2 lira.
7. ESKİ TOPRAK. Behçet Necatigil. 3 lira.

DÜNYA ŞİİRİ :

(İki dilde baskılar)

1. SEÇME ŞİİRLER. Arthur Rimbaud. Çeviren : İlhan Berk. (Fransızca — Türkçe). 3 lira.

2. FENER, GECE VE YILDIZLAR. Wolfgang Borchert. Çeviren : Behçet Necatigil. (Almanca — Türkçe). 3 lira.
3. CATHAY. Ezra Pound. Çeviren : Ülkü Tamer. (İngilizce - Türkçe). 3 lira.
4. AĞIZDA BİR SEVİ. Paul Eluard. Çeviren: Sabahattin Kudret Aksal. (Fransızca - Türkçe). 3 lira.
5. BİR AŞK KIRGINININ ŞARKISI. Guillaume Apollinaire. Çevirenler: Cemal Süreya - R. Tomris. (Fransızca - Türkçe). 3 lira.

GÜNÜMÜZÜN ŞAIRLERİ :

1. BLAISE CENDRARS. (Hayatı - şiirleri). Çeviren: Said Maden. 7.5 lira.
2. DESTANSI ÖYKÜ. Seferis. Çeviren : Cevat Çapan 2 lira.

OYUN DİZİSİ :

1. FERHAD İLE ŞİRİN. Nâzım Hikmet. 3 lira.
2. DOĞUMGÜNÜ PARTİSİ. Harold Pinter. Çeviren : Memet Fuat. 4 lira.

KISA OYUNLAR :

1. DON CRISTOBITA İLE DONA ROSITA'NIN ACIKLI GÜLDÜRÜSÜ. Federico Garcia Lorca. Türkçesi : Memet Fuat. (2. baskı). 2 lira.
2. KEL ŞARKICI. Eugène Ionesco. Türkçesi : Ülkü Tamer - Genco Erkal. (2. baskı). 2 lira.
3. DAĞ YOLUNDA. Anton Çehov. Türkçesi : Ülkü Tamer. 1 lira.
4. KULAKTAN KULAĞA. Lady Augusta Gregory. Türkçesi : Memet Fuat. (2. baskı). 2 lira.
5. TRENTON İLE CAMDEN'E MUTLU YOLCULUK. T. Wilder. Türkçesi : M. Fuat. (2. baskı). 2 lira.

6. WOYZECK. Georg Büchner. Türkçesi: Hasan Kuruyazıcı. 2 lira.
7. İSTİRİDYE İLE İNCİ. William Saroyan. Türkçesi: Memet Fuat. (2. baskı). 2 lira.
8. SWEENEY AGONISTES. T. S. Eliot. Türkçesi: Ülki Tamer. 1 lira.
9. ÇAĞRILMADAN GELEN. Maurice Maeterlinck. Türkçesi: Memet Fuat. 1 lira.
10. PHILOTAS. G. E. Lessing. Sahneye koyuş bilgileri, açıklamalar: Max Meinecke. Türkçesi: Zehide Gökberk. (Yardımcı kitap). 3-lira.
11. KAPILARIN DIŞINDA. Wolfgang Borchert. Türkçesi: Behçet Necatigil. 2 lira.
12. SAĞLIK YURDU. Sean O'Casey. Türkçesi: Cevat Çapan. 2 lira.
13. ÇÜRÜK ELMA. Atıla Alpöge. Yerli oyun. 2 lira.
14. GİTTEL DOLAP. Harold Pinter. Türkçesi: Ergun Sav. 2 lira.
15. AY DOĞARKEN. Lady Augusta Gregory. Türkçesi: Akşit Göktürk. 1 lira.
16. LEONCE İLE LENA. Georg Büchner. Türkçesi: Adalet Cimcoz. 2 lira.
17. YEŞİL PAPAĞAN. Arthur Schnitzler. Türkçesi: Hasan Kuruyazıcı. 2 lira.
18. ZAVALLI AUBREY. George Kelly. Türkçesi: Memet Fuat. 2 lira.
19. DÖNEMEÇ. Tankred Dorst. Türkçesi: Behçet Necatigil. 2 lira.
20. GELİNLİK KIZ - ÖNDER. Eugène Ionesco. Türkçesi: Genco, Süreya, Tamer. 2 lira.
21. PHILIPP HOTZUN BÜYÜK ÖFKESİ. Max. Frisch. Türkçesi: Hasan Kuruyazıcı. 2 lira.
22. DON PERLIMPLIN İLE BELISA'NIN BAHÇEDE

SEVİŞMESİ. Federico Garcia Lorca. Çeviren: Tank Okyay. 2 lira.

23. GİZLİ OTURUM. Jean-Paul Sartre. Çeviren: Bertan Onaran. 2 lira.

24. MUTLU GÜNLER. Samuel Beckett. Çeviren: Akşit Göktürk. 2 lira.

ANTOLOJİLER :

1. TÜRK EDEBİYATI. 1963. Memet Fuat'ın Seçtikleri. Şiir, hikâye, deneme. 7.5 lira.
2. TÜRK EDEBİYATI 1964. Memet Fuat'ın Seçtikleri. Şiir, hikâye, deneme. 7.5 lira.
3. TÜRK EDEBİYATI 1965. Memet Fuat'ın Seçtikleri. Şiir, hikâye, deneme. 7.5 lira.

BRİÇ KİTAPLARI :

1. BRİÇ. Charles H. Goren. (3. baskı). 5 lira.
2. ULUSLARARASI BRİÇ YASALARI. 2 lira.